

HÚEK MARADUNK

CSALÁDNAPOK

2008

HÚEK MARADUNK

CSALÁDNAPOK
2008

Családok a Családért Egyesület
Óbudavár, 2008

Szerkesztette:
Fleischer Zoltán és Andrea

A címlap Kuslits Levente Családban az erő című
plakáttervének felhasználásával készült

ISBN 978-963-86293-6-4

Kiadja a Családok a Családért Egyesület
8272 Óbudavár, Fő út 11.
Tel.: 87/479-026
www.schoenstatt.hu
e-mail: iroda@schoenstatt.hu

Felelős kiadó:
Endrédy István

Nyomdai előkészítés: Heiszer Erika
Nyomdai munkák: OOK-Press Nyomda, Veszprém

Tartalomjegyzék

Fleischer Zoltán és Andrea: Hűek maradunk	4
Gódány Róbert és Rita: Korunk értelmezése	9
Szalánczi Gábor és Mariann: Önnevelés	13
Mészáros Zoltán és Zsuzsa: Kiegészítjük egymást	17
Ther Antal és Ágnes: A nehézség az út	22
Endrédy István és Cecília: A közösség problémáját magamban kell megoldanom	27
Wangler Ottó és Katalin: Tevékeny hűség	32
Varga József és Kata: Hitelesség	35
Czigányik Zsolt és Anna: Örülünk gyermekeinknek	39
Vértesaljai János és Valéria: Szeretetszövetséghez való hűség	44
Tilman Beller atya: Hűség Szűzanyánkkal	51

Húek maradunk

Ha azt akarjuk, hogy legyen munkánk és alkalmazzanak, fontos, hogy tudjunk lépést tartani a gyorsan változó feltételekkel. A munkaerőpiacon a rugalmasság az érték. Élethosszig tanulni kell. A karrier-tanácsadó azt javasolja, négy-ötévenként új munkahelyre kell menni, különben megrekedünk valahol és megtörik a karrierünk.

Szüleink idejében általános volt, hogy valaki 30-40 évig egy munkahelyen dolgozott. Ma ez nagyon ritka, egyenesen furcsa, ha valaki egy helyen marad. Manapság hűségessé lenni sok helyen nem érték, hanem érthetetlen. Azt gondolják rólunk, talán nincsenek ambícióink, elvesztettük az érdeklődésünket, vagy esetleg lusták vagyunk, ha túl sokáig megmaradunk egy dolognál.

Ma a munkahelyhez való „hűség” addig tart, amíg egy jobb álláslehetőség nem jelentkezik. Ha nehézségek támadnak, már nem szokás maradni. Ha választani kell az egyéni érvényesülés és hűség között, akkor az emberek szemében a hűség elvetendő és maradi.

Kötődésünk az élet más területein is gyengülni látszik, pedig hűségünk alapja éppen a munkához, személyekhez, dolgokhoz való kötődés. Újabb és újabb dolgok jelennek meg életünkben. Akár mert kerestük, vagy ha nem is kerestük, de kényszerűségből újdonságokkal szembesülünk, és régi megszokott dolgaink eltűnnek. Ezek az újdonságok néha fájdalmas változást jelentenek környezetünkben. Látjuk, hogy gyermekkorunk bokros, dzsungeles területe eltűnt, új út épült helyébe vagy egy lakótelep. Máshol talán bevásárlóközpont. Az elhagyott, csaltos domboldalon lakóházak nőttek. Mivel ezzel az új helyzettel nem tudunk, és talán nem is akarunk megbárátkozni, ezért nem foglalkozunk vele. Így veszhet el egy hely, ami régen olyan sokat jelentett számunkra. Elveszítjük kötődésünket, gyökerünket, és egyszer csak odébb állunk, mert már semmi sem köt oda bennünket.

Jelmondatunk egy ígéret, egy vállalás

Ha nem tudunk hűségesek maradni, akkor ami utánunk marad, csak befejezetlen torzó lesz. Mindent csak elkezdünk, de nem fejeztünk be. Ezért lehet tisztelni a hűséget például egy egymás kezét

fogó öreg házaspárban, az egész életében Máriát tisztelő idős nagynéniben vagy a súlyos betegségben egymásra támaszkodó hitvesekben. Hol lenne Schönstatt az alapító Máriához s az Istenhez való hűsége nélkül?!

Amikor azt mondjuk, hogy hűek maradunk, ígéretet teszünk. Ígéretet teszünk, hogy kitartunk az eredeti elhatározásunk, fogadalmunk mellett. Megígérjük, kitartunk házastársunk, az Isten, Egyházunk, alapítónk mellett. Életünk minden területét hozzákapcsoljuk jelmondatunkhoz. Az ígéretnek hősies színezete is van. Benne van az áldozat. Magában hordozza, hogy megmaradunk nemcsak a szép időkben, hanem a nehézségekben is. Könnyű valaki vagy valami mellé odaállni, amikor az erősen, megbecsüléstől övezve áll előttünk. Az egyházunkat dicsérők előtt nem nehéz egyházhűségünket megmutatni. Első éveiket élő, szerelmesen egymásra tekintő házaspárokat látva általában nem gondolkozunk el e hűségről. A hűsége akkor figyelünk fel, amikor hosszú időn át a nehézségek mellett is kitart valaki ígérete mellett.

Mária „Igen”-je ígéretet jelentett. Azt jelentette, Mária vállalja, hogy részt vesz a megváltásban. Ezt az „Igen”-t nem vonta vissza akkor sem, amikor nehéz volt kitartani kimondott szava mellett, pedig sok nehézség akadt. Már a kezdet, az angyali üdvözlés szavai az emberi ész számára teljesen érthetetlenek. Gyermeké lesz, pedig férfit nem ismer. Meg tudja majd ezt József érteni? Aztán Heródes elől menekülni kellett idegen, istentelen országba. Mária két évig száműzetésben élt. Később a három keserves nap, mikor a tizenkét éves Jézust keresték, s amint végre megtalálták, Jézus kemény szavakat mondott szüleinek. Aztán az írástudók ellenségessége, amiről Mária tudta, hova vezet... Mennyi nehézséggel kellett szembenéznie Máriának az isteni terv beteljesedése során!

Könnyen látható, hogy a nehézségek megharcolása nélkül nem lehet hűségnek maradni.

Amikor házasságot kötöttünk, örömmel tettünk fogadalmat és biztosak voltunk abban, hogy jöhet bármi, egész életünkben együtt akarunk élni.

Elevenítsük fel esküvői fogadalmunkat: *„Isten engem úgy segítjen, Nagyasszonyunk a boldogságos Szűz Mária, és Istennek minden szentjei, hogy a jelenlévő ...-t szeretem, szeretetből veszem feleségül (szeretetből me-*

gyek hozzá feleségül) Isten rendelése szerint, az anyaszentegyház törvénye szerint, és hogy őt el nem hagyom holtomiglan-holtáiglan semmiféle bajban. Isten engem úgy segítjen!”

Sok szép dolog mellett nagyon nehéz időszakokat is megélnék a házaspárok. Tapasztaljuk saját házasságunkban is, hogy egyszer csak eltűnik, ami szép, és a problémák kerülnek előtérbe. Vannak házasságok, amelyek ilyenkor tönkremennek, mások pedig képesek új erőre kapni, újra egymásra találni. Nehézségek idején a hűség azt jelenti, újra egymásra akarunk találni. Olyankor az érzelmek háttérbe húzódnak, és akaratumk kap nagyobb szerepet. Nem adjuk fel küzdelmünket egymásért.

Néha megtapasztaljuk képességeink határait. Felmerülhet a kérdés: hogyan támaszkodhatok csupán az elhatározásomra, amikor annyi meglepetést szerzek még magamnak is? Hányszor szembesülök azzal, hogy tudom, mi jó, de mégsem teszem!? Előfordul, hogy valaki úgy érzi, nem bírja tovább, szívesen feladná a harcot. Szükségünk van a kitartáshoz isteni segítségre is. Kérjük Istent, erősítsen meg a nehézségek idején, hogy képesek legyünk felülemelkedni sérelmeinken, úrrá lenni gyengeségeinken, és nagylelkűvé tudjunk válni. Kérjük Szűzanyát, nevelőnket, pótolja hiányosságainkat! Butaságaink, gyengeségeink ellenére képesek legyünk az isteni fényt meglátni akkor is, amikor sötétség vesz erőt rajtunk.

A hűség hármassága

Nem csupán megőrünk, hanem szüntelenül törekszünk célunk felé. Kentenich atya azt mondja, hűségünknek három összetevője van: „hűség a család igazi eleven őserőihöz, a történetileg létrejött fejlődéshez és a nagy célhoz.” „Nemcsak az őserőkhöz való hűség, hanem a fejlődésekhez is... És végül hűség a nagy célhoz.” Visszafelé tekintünk és előre is egyben. Megőrünk és újat alkotunk. Konzervatívnak és forradalminak is kell lennünk egy személyben, ahogy ezt alapítónknál látjuk: 1934 után jelentősen megnőtt Schönstatt tömegbázisa, és a felelős egyházi vezetők figyelme is jobban Schönstatt felé fordult. Erősen kifogásolták az ún. különleges schönstatti eszméket. Teológusok, püspökök véleményei csaptak össze, Kentenich atya többször részletesen kifejtette nézeteit. Itt nem valami mellékes dologokról volt szó. Kentenich atya alapításának eredetisége és lényege volt a tét, és ezzel együtt Schönstatt egész küldetése. Mikor rendjének vezetői arra

akarták kényszeríteni, hogy tagadja meg a „különleges eszméket”, Kentenich atya válaszképpen zarándoklatot szervezett Rómába, Palotti Szent Vince alapításának századik évfordulójára, és ezzel fejezte ki, hogy hűséges marad Palotti központi eszméjéhez, de nem mondott le a kifogásolt schönstatti eszmékről. (vö: Dr. Csermák Kálmán és Alice szerk.: Kentenich József Schönstatt alapítója és atyja, Óbudavár, 2001. 42–47. o.)

Kentenich atya nemcsak mozdulatlanul őrizte rendjének szellemiségét, hanem erős törekvés élt benne az igazi megélés iránt. Mivel környezetében akkoriban olyan gondolkodásmód uralkodott, mely ezt az igazi megélést akadályozta, őszinte törekvése, eszméi forradalminak tűntek.

Tehát visszapillantunk a kezdetekhez, teljesen éljük a jelent és ugyanakkor előretekintünk céljainkra. Felidézzük néha jegyességünket, házasságunk kezdetét, szívesen nézegetjük a családi albumban esküvői fotónkat, megünnepeljük házassági évfordulónkat, örömmel szemléljük családunk fejlődését, gyermekeink születését, növekedését, és egymásban bízva tekintünk jövőnkre. Bízunk közös jövőnkben és folyamatosan teszünk érte valamit!

Ha azt várom önmagamtól és társamtól, hogy a házasságunk kezdetén érzett érzést éljük, az akkor gondolt gondolatokat gondoljuk, akkor elfelejtkezünk az élet alaptermészetéről, arról, hogy folyamatosan változunk, növekszünk. Hogyan érezhetnénk, gondolkozhatnánk úgy, mint tíz, húsz évvel ezelőtt? Talán úgy érezzük, hogy elmúlt a szerelem, időnként még azt is gondolhatjuk, hogy kevés érzelem fűz társunkhoz. Természetesen butaság lenne ilyenkor azonnal azt mondani: „Nem szeretlek.” Ilyenkor a magányosságunk kerül előtérbe. Egészen természetes, hogy a házasságunkban is megéljük a magányosságunkat, ez hűségünk része. Nem esünk kétségbe, hanem megragadjuk az alkalmat, hogy erősebben forduljunk a Jóistenhez.

Hűségünk a házasságban

Talán sokak számára egyszerű a megfogalmazás: hű vagyok, ha nem keresek valakit a házasságon kívül. Látnunk kell, hogy a hűtlenség ilyen értelemben csak a jól látható következménye a lelki eltávolodásnak. Hogyan őrizhetjük meg szívünk, lelkünk hűségét egy életen át? Hogyan tudunk kitartó odaadásban élni a sírig?

Egy fiatal pár egyszer felkereste Tilmann atyát, hogy beszélgesse nek egy kicsit a házasságukról. Nem volt különösebb problémájuk, de érezték, hogy lenne mit tenniük házasságuk érdekében. Tilmann atya ezeket a szavakat mondta nekik: *„Ha szentek akarnak lenni, keressék, minek örülné a másik. Keressék és teljesítsék kívánságát. Tegyék azt, amivel örömet okoznak a társuknak!”*

Társunk kívánságát kikutatni, odafigyelni a másikra, gyakran időigényes feladat. Kapcsolatunknak jót tesz, ha időt szánunk egymásra. Néha egyszerű, máskor nagyon nehéz megteremteni kettőnk közös idejét, amikor beszélgetünk, örülünk egymásnak. Időnként rendkívüli találékonyságra van szükségünk pusztán vágyakozás helyett. Egy férj nagyon elfoglalt volt. Naptárát jó előre megtöltötték a feladatok. A feleség először bosszankodott, kesergett, aztán kinyitotta férje naptárát és a legelőbb talált nyolc napra beírta: „Stipi-stopi”. A legközelebbi időpont-megbeszélésnél a férj mosolyogva nyugtázta, hogy felesége lesz legközelebb nyolc napon át az „ügyfele”.

Korunk értelmezése

Boldogságra vágyunk. A boldogság nem áll másban, mint az Isten akaratával való minél teljesebb összhangban. Hiszen ki tudná jobban, mint az Isten, hogy mi válik a javunkra, és ki akarná jobban, mint Ő, az igazi javunkat! Ezt az igazságot joggal nevezhetjük a hűség igazságának: aki ezt tisztázni tudja magában, aki ezt a szívében el tudja szilárdan fogadni, az hűségesen oda tud tartozni a Jóistenhez.

A boldogsághoz vezető út az, hogy az Isten akaratát megszeressük, az adott élethelyzetekben felismerjük, döntést hozunk mellette és tegyük – lehetőleg húzódozás, tétovázás nélkül.

Felvetődik bennünk a kérdés, hogy hogyan jutunk előre ezen az úton...

Fontos lépést tehetünk az úton, ha elgondolkozunk azon, hogyan ismerhetjük fel az Isten akaratát.

Első és legfontosabb az, hogy az Istenről magáról helyes képünk legyen. Kentenich József Schönstatt alapítója és atyja találóan mondja: az Isten mindent szeretetből, szeretettel és a szeretetért tesz. Ezzel áthelyeztük a kérdésfelvetést a szeretetre. Akiben torz kép él a szeretetről, ott van, „ahol a part szakad”. Az Isten irántunk való szeretetét fejezi ki János evangéliuma: „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen.” (Jn 10,10) Amennyiben erre az isteni szándéokra a belső tartásunkkal egyre inkább ráállunk, összhangba kerülünk vele, jó úton járunk: hagyjuk, hogy az Ő valósága egyre meghatározóbb legyen a számunkra – és nem a saját le nem tisztázott képzeleteinket, beidegződéseinket vetítjük ki a Jóistenre.

Az Isten akaratára vonatkozó ismeretekre szert tehetünk a Szentírás olvasása által, az egyházban élő felismerések segítségével, a teremtet világba az Isten által betáplált rend megismerése által, a lélek hangjának az érzékelésével, valamint a kor jelenségeinek a helyes értelmezésével.

Most oda akarunk a mi korunkhoz fordulni. Keressük és szemléljük, mit üzen általa nekünk a Jóisten. Pontosabban: tanulni akarjuk, hogyan tudjuk felismerni az Ő üzenetét.

A kor jelenségei alatt azt értjük, ami a jelen társadalmának viszony-

lag sok tagjában megfigyelhető gondolkodás, törekvés vagy cselekvés. Megfigyeljük, hogy sokan szívesen utaznak, érvényesülni akarnak, tüntetnek, elválnak a házastársuktól stb.

Ezekben a jelenségekben bizonyos szellemiség érvényesül, gyakran – vagy talán minden esetben? – kettő egyszerre. Korszellemnek nevezzük a rosszat, a hiábavalót, mindazt, ami nem használ, semmi-re sem jó. A kor szelleme kifejezéssel jelöljük azt, ami mint a Jóisten szándéka mindenben felfedezhető.

Amikor keressük a választ arra a kérdésre, hogy mi a Jóisten szándéka, igyekszünk a jelenségeket a Jóistennek az örökkévalóságot átölelő szemléletébe és szeretettervébe beleképzelni... Ez a folyamat adott esetben azzal jár, hogy el kell távolodnunk bizonyos megszozott szemlélettől, beidegződésektől. Különben fennáll annak a veszélye, hogy éppen azokkal a jelenségekkel szemben hadakozunk, melyekkel az Isten elő akarja mozdítani az Ő országának, a szeretet, igazság, öröm, igazságosság... országának az építését.

Vágjunk egy példával mindjárt „a közepébe”. A kor jelenségeinek része például, ami a közéletben történik.

Hol, hogyan érvényesül a korszellem a közéletben? Ott, ahol egymást lejáratni akarják, ahol fenyegetik egymást, ahol a hatalomért versengenek, hazudnak. A korszellem malmára hajtjuk a vizet, ha mindezek hatására a kedvünket veszítjük, panaszkodunk, haragszunk, az öklünkkel fenyegetőzünk. Tilmann atya¹ szavaival élve: *„Kiabálnak, színházat csinálnak, mindent jobban akarnak tudni.”*

Mit akar tőlünk az Isten? Azt, hogy az igazság és szeretet Magyarországot építsük. Segítsük az új embert és új közösséget nevelni. Ez a nem látványos, csendes folyamat pedig a családban kezdődik, növekszik és hat ki a társadalomra. És természetesen nevelt nevelők akarunk lenni: újra meg újra az eszünkbe juttatjuk, hogy életünk végéig nevelhetjük magunkat. El kell jutnunk oda, hogy a schönstatti lelkiesség lényeges befolyást gyakorol a közéletre. Ezt mondja nekünk a kor szelleme, azaz a személyek és események által a végtelenül jó és bölcs Isten.

Kentenich atya nyomatékosan figyelmeztet az 1967 évi októberi héten, hogy *„tanuljunk meg önállóan gondolkodni”*. Akkor könnyeb-

¹ Tilmann Beller schönstatti atya, aki 25 éven át (1983–2008) építette a Magyar Schönstatti Családmozgalmat.

ben, jobban meg tudjuk magunkat és a mieinket óvni a korszellem hatásától.

Felidézhetjük Szent Pált is: *„vizsgáljatok meg mindent, a jót tartsátok meg”*. (1 Tessz. 5,20) Ennek ellenkezője, hogy könnyedén átveszünk nézeteket, melyeknek a hangoztatásával csak elvesztegetjük a drága időnket és energiánkat.

Ugyanazon évben a karácsony utáni héten biztat bennünket Kentenich atya, hogy *„örüljünk annak, hogy ilyen összevisszaságot, mint amilyet a korunk magával hoz, megélhetünk. Csak legyen bátorságunk, hogy megvizsgáljuk, mit akar a Jóisten mindezen áramlatok által mondani nekünk.”*

Vajon miért kell ehhez bátorság? Azért, mert könnyebb amellett dönteni, hogy ússzunk az árral, mint amellet, hogy az árral szemben ússzunk. Azért is pl., mert könnyebb a kellemesre rámondani, hogy „jó”, mint a kevésbé kellemesre, de ami igazából jó. Nehéz eltérni a megszokottól, és hozzászoktatni magunkat valami újhoz.

A szédületes műszaki fejlődés korában élünk. Mindennapi műszaki cikkeink közé tartozik a mobiltelefon.

Két házaspár utazott együtt vidékről Budapestre, temetésre. Az autó tulajdonosai ültek elől, a férj vezetett. A hátul ülő párnak érdekes megélésben volt része.

A gépkocsi rendszeren fel volt szerelve a mobiltelefon használatára. Vezetés közben a férj, mint bonyolító vállalkozó vagy ő hívott munkatársat, vagy őt hívták üzletfelei fontos, nem egyszer élesbenmő ügyben, ami teljes szellemi, lelki, szívbeli bevetést igényelt tőle a kívánt jó elrendezés érdekében.

A feleségnek is akadt intéznivalója azon túl is, hogy figyelje a táblákat, kereszteződéseket, hogy besegítsen a közlekedésben az elfoglalt társának. A feleség szintén dolgozott mobiltelefonon is, és közben egymással is megbeszéltek egyet és mást.

Az első útszakasz egy félúton fekvő városig tartott. Ott egy irodában intéznivalójuk volt. Budapestre érve egy újabb hivatal volt az első állomás, ahol már várták őket. De még nem tartunk ott. Az autóból kiszállva a férj ott az utcán aláírt egy iratot, amivel egy fiatalember várta – előtte, mobilon természetesen, egyeztették a helyszínt és az időpontot. A feleség az autó és az iroda közötti gyaloglás közben végig telefonon intézett valakivel valamit.

Sebesség, sűrűség, összetettség tárultak fel az utazás alatt, mint a korunk alapmozgásai. Mindennel lehet helyesen élni, de helytelenül is. A hátul ülő pár benyomása az volt, hogy az előttük ülők okosan, helyesen éltek a mobiltelefon adta lehetőséggel. Használták, mint a jó és hatékony munkavégzés, valamint a partnerekkel való figyelmes, beleérző személyes kapcsolat művelésének eszközét.

Hogyan jutottak el ide? A férj így emlékezett: „1992-ben, tehát vagy 15 évvel ezelőtt megindult a régi cégem fölszámolása. K. Pista bácsi, a felszámolóbiztos, aki a pénzügyintézet központjából jött, 65 éves lehetett. Nála láttam először mobiltelefont, meg azt a nagy valamit, amit az autó hátuljába kellett betenni. Akkor valamikor a legelején elmondta nekem, hogy »én ezt úgy használom, hogy reggel, amikor Győrben kijövök a lakásból és beülök az autóba, akkor bekapcsolom, és délután 6-kor, amikor hazaérek, akkor kikapcsolom«. Tulajdonképpen ebből a mondatból van az, hogy én, amikor lehet, akkor próbálok ugyanígy használni a mobiltelefonomat. Tehát, amikor munkaidő van, akkor használom.”

Akik ezt a füzetet készítik, akik a 2008. évi családnapokon tartják az előadásokat, ők a Magyar Schönstatt Családmozgalom első nemzedékéhez tartoznak. Szép lenne, ha az utánunk jövő nemzedékek így beszélnének rólunk: ők örökítették át számunkra a hűséget az alapító Kentenich atyához, a Szűzanyához, a Szentháromság Istenhez.²

² A sorrend értelme: Kentenich atya a Szűzanyához, majd ketten az Istenhez vezetnek bennünket.

Önnevelés

Ösztöntermészetünk, és az ebből fakadó cselekedeteink, valamint a valós, igazi lelki szükségleteinkből fakadó cselekedeteink egymásnak nagyon gyakran ellentmondanak. Ami az ösztöneinkből jön, és az igazi lelki igényeink nem egy irányba mutatnak.

Nézzük meg, hogy mik is az ősi ösztönök meghatározó elemei!

Létfenntartás ösztöne

Ez a korai időkben a táplálkozás ösztöne volt, az élelem megszerzéséhez szükséges energiákat hozta ki az emberekből. Ez az ösztön biztosította, hogy a családfő mindent megtett, hogy megszerezze a mindennapi betevőt családjá számára, akár az élete kockáztatása árán is.

Manapság a szükséges javak megteremtése helyett egy túlzott fogyasztás, egy túlzott anyagi felhalmozás igénye lép fel. Ez az ösztönünk nagyon erős és nagyon mélyen gyökerezik bennünk, ezért könnyen lehet manipulálni. Nagyon könnyen az anyagi javak megszerzését túlzásba vesszük, ami a pénz túlzott szerepét jelenti az életünkben.

Itt a szükséges javak, a családjunk számára szükséges fogyasztási cikkek megteremtése lehet az optimális cél. Legyünk tudatos vásárlók.

Fajfenntartás ösztöne

Ez a szexualitás területe. Ennek az ösztönnek köszönhető – nagy szerepe van benne – a családalapítás és a gyermekek vállalása. Ha ez az ösztönünk nem lenne ilyen erős, akkor a magyar népességfogyás még erősebb lenne. Hihetetlenül erős ez az ösztön is.

Ez az ösztön is manipulálható, és manipulálják is. Az még csak egy enyhe kategória, hogy ilyen témájú reklámplakátokat látunk, amikkel egészen más jellegű termékeket akarnak számunkra eladni. Ennek sokkal-sokkal sötétebb formái is vannak, pl. a szexualitás árucikké alakítása. Ennek a túlhajtott, érzelem nélküli megélése egy értelmetlen és eltúlzott élvhajászhathoz vezet, ami a családalapítás ellen szól.

Ez az ösztön a házastársammal jól megélhető és kiteljesítő lehet. Házastársi egységünket erősíti.

Kentenich atya így fogalmaz:

„A házastársi szeretetnek is szüksége van fejlődésre és nevelésre. Az egész életünk önnevelésre szorul, de a nemi életünkre ez különösképpen is érvényes.”

„Nem szabad, hogy ez csak valamiféle »ráadás« legyen. Éppen a házasi életnek, a nemi életnek kell Istenhez vezetni minket. Tehát a házastársi egysülés aktusa se lehet amolyan mellékes dolog, mert ez az Istenhez vezető utunk.”

Hatalomvágy ösztöne

Jézust is megkísértette a sátán a pusztában:

„Végül egy igen magas hegyre vitte a sátán, s felvonultatta szeme előtt a világ minden országát és dicsőségüket. Ezt mind neked adom – mondta –, ha leborulva imádsz engem. Jézus elutasította. Távozz Sátán! Meg van írva: Uradat Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” (Mt 4,8)

Ha a történelmi időkre visszatekintünk, láthatjuk, hogy az összes nemzet ha egy kicsit megerősödött, ha úgy érezte valami többet tud mint a másik, akkor hódító háborúba kezdett.

Ennek a negatív ösztönnek az eltúlzott formáját sokszor látjuk: öncélú politikai hatalom, diktatúra, másoknak a lenézése, megalázása, mások fölött való uralkodás.

Először saját magunk fölött lenne jó hatalomvágyunkat gyakorolni, s ezáltal szilárd, erős emberré válni.

Ha a mai világot szemléljük, az embereket alapvetően ez a három ösztön irányítja. Mindannyiunkban megvan mind a három ösztön, kiben egyik, kiben másik erősebben. Ha az ösztönöket túlságosan erősen engedjük előretörni, azok nem túl pozitív folyamatokat indukálnak. Célunk az ösztöneink megnemesítése.

Lelki érzékenység – Istenre figyelés

1. Jó szándékkal próbáljuk az ösztöneinket jó irányba megélni. Ez még magában kevés, és nagy eséllyel el is fordulunk hol kisebb, hol nagyobb mértékben az optimális iránytól.

2. Van az emberben egy nagyon finom lelki érzék. Ez a finom lelki érzék valamilyen szinten képes érzékelni, vagy érezni a Jóistent. Ha nem is közvetlenül kapcsolatba kerülni, de érzékelni. Erre a történel-

mi idők nagyon jó bizonyítékot adnak. A legegyszerűbb természeti népeknél és a fejlett társadalmakban is az Isten fogalma megjelenik. Ha ez a finom érzékelés a Jóisten irányába megjelenik, és ezt az irányt követjük, akkor ez az érzékünk elkezd növekedni. Aki ezt megérezte – a Szentlélek valamilyen hatással volt rá –, akkor onnantól kezdve még inkább megerősödik a lehetősége a Jóisten érzékelésére.

Ebbe a folyamatba, ami egy nagyon fontos lelki folyamat, belegázolhat nagyon könnyen az előbb említett ösztöntermészetünk. A túlzott mértékben kiélt ösztöntermészet bármelyik területen, ezt az érzéket le tudja csökkenteni, meg is tudja szüntetni. Holott teljesen egyértelmű a Jóisten létezése, működése, a világban való befolyása. Az emberek nagy része ezzel nem foglalkozik, nincs jelen számukra ez a kérdés, életüket az ösztöneik irányítják.

Ez a fajta érzék azonban végérvényesen senkiből nem törölhető ki. Mindenkinek megvan a lehetősége, még a legelvadultabb embereknek is, hogy ebbe az irányba valamiféle változást tesznek.

Az önnevelés célja az ösztöntermészetünk kordában tartása és jó irányú célok felé való befolyásolása, illetőleg finom lelki érzékelésünk erősítése.

Bűnbocsánat

Amikor bűnösnek érezzük magunkat, ezek az élmények nagyon értékesek, ekkor magunkra találunk. Hibáink felismerése segít, hogy olyanak ismerjük meg magunkat, amilyenek vagyunk. Sok erőre van szükségünk, hogy hibáinkat elismerjük. Ha sikerül egy hibát őszintén felismerni, az felszabadít abból a kényszerből, hogy mindig a középpontban akarjak lenni. A bűnösség érzése orvosság, ha helyesen bánunk vele.

A bűnbocsánatban megérezhetjük azt a végtelen szeretetet, ami a Jóistentől árad felénk. Ha ez a szeretet tölti be lelkünket, akkor már nem az ösztönök uralkodnak rajtunk, hanem rátaláltunk legbensőbb vágyunkra.

Önnevelés – belső gazdagság – szilárd jellem

Kentenich atya nagyon fontosnak tartotta az önnevelés gyakorlását.

Amikor kinevezték spirituálissá a papi diákokthozba, akkor a bemutatkozó beszédét szinte teljes egészében az önnevelésnek szentelte. Ebben azt mondta:

„Meg akarjuk tanulni Mária védnöksége alatt magunkat szilárd, szabad, papi jellemekké nevelni. Sohasem lehet befejezni az önnevelés művészetét, ahol az egész életünk műve a tét.”

„Nekünk papoknak egyszer majd mély és tartós hatást kell gyakorolnunk a környezetünkre. Ezt végső soron nem tudásunk csillogtatásával fogjuk elérni, hanem személyiségünk belső gazdagsága által.”

Mi is, mint házastársak, a személyiségünk belső gazdagsága által tudjuk egymást boldogítani. A Jóisten felé való figyelésünket, Máriára való figyelésünket, mindent ezáltal tudunk igazán fejleszteni, hogy belső önnevelésünket a Jóisten és Mária által próbáljuk fejleszteni, és figyelni, hogy milyen területen kellene változnunk, csiszolódnunk.

Kentenich atya nagyon odafigyelt a kor jeleire, és tisztában volt a tudományok fontosságával. De azt is mondta ebben a bemutatkozásában:

„A tudományokban való előrehaladásunk foka legyen egyúttal a belső elmélyülésünk és lelki növekedésünk mértéke is. Különben a belsőnkben üresség és hatalmas szakadék keletkezik, mely mély boldogtalanságot eredményez. Tehát fel az önnevelésre!”

„A bensőnk hajlamos a tévelygésre. Biztosan jönnek majd idők, amikor minden meginog bennünk. Ilyenkor már nem segítenek a vallásgyakorlatok. Ilyenkor csak egy segíthet, kitartás az alapelvek mellett. De ehhez szilárd jellemre van szükségünk.”

Kiegészítjük egymást

Kentenich atyát megkérdezték, hogy mi volt számára a nehezebb, Dachau vagy Milwaukee, és azt felelte, az volt a legnehezebb, hogy apa nélkül nőttem fel.

Templomban, iskolában, óvodában, rendezvényeken nagyon gyakran látjuk egyedül az édesanyákat a gyerekekkel, olyan családokban is, akiknek nagyon fontos a szép családi élet. Az édesapa minden áldozatot meghoz a családjáért, csak ideje nem marad, hogy ténylegesen részt vegyen a családja életében. Édesapák egy része úgy gondolja, az anyai szerepekből kell átvállalnia, hogy igazán jó édesapa legyen, nem vállalja fel, hogy döntéshozó legyen, így aztán a család életében a felelősséget sem veszi magára.

Kentenich atya az Egy újkori pedagógia című írásában az apai és anyai méltósággal foglalkozik. Néhány kiragadott gondolat a könyvből:

- Az apa a Mennyei Atya visszfénye, feladata, „legyetek tökéletesek, ahogy Mennyei atyátok tökéletes”.
- Az apa tekintélye a mennyei Atya tekintélyének visszfénye, és minden más tekintély erre támaszkodik, tehát az anyai tekintély is erre támaszkodik, mint egy sziklára.
- Az apa csak anyával együtt létezik.
- Ha a gyermeket tönkre akarjuk tenni, fordítsuk szembe egymással az apai és anyai tekintélyt.

Fontos a család számára, hogy legyenek szilárd alapkövei. Apa és anya schönstatti módon megbeszéli az alapelveket, az apa kimondja a döntő szót, és időnként emlékezteti a családot ezekre az elvekre, pl. nem vásárolunk vasárnap, nem hívunk az építkezésünkre vasárnap fizetett munkást, Nagypénteken elcsendesedünk, nem hallgatunk rádiót, nem nézünk tv-t, nem számítógépezünk. Ezekben a dolgokban az édesapa elsősorban is példát mutat.

Jó példa a család számára, ha az édesapa irgalmas és jószívú. Például megáll kérés nélkül és felveszi az út mellett gyalogló rászorultat az autójába.

Az édesapa szent, mint a Mennyi Atya. Egyik családukunknál többen összegyűltek segíteni az aljzatbetonozásban. Azt tervezték, ha véget ér a munka a családok együtt elmennek a közeli templomba imádkozni. Elhúzódott a betonozás és az egyik édesanya javasolta, menjenek az anyukák a gyerekekkel imádkozni, az apák fejezzék be a munkát, így hamarabb pihenhetnek a felnőttek is. Az édesapák nem egyeztek bele, mégis együtt mentek a templomba és nagyon szép, meghitt együttlétben volt részük.

A gyerekek számára nagyon fontos, hogy az édesapjuk jelen legyen az életükben. Fontos, hogy érezzék, nagynak látja őket, a fiúkat oroszlánoknak, a lányokat gyönyörű angyaloknak.

Egy 18 éves leánynak szalagavató bálja volt az iskolájában, szép fehér ruhában nyitótáncot táncolt. A második táncot minden fiatal a szülőjével táncolta és a leány előre mondta, hogy ő az édesapjával szeretne táncolni. Az apja gyorsalpaló módszerrel megtanult kerिंगőzni, hogy ne hozzon szégyent a lányára. Vége volt a nyitótáncnak, kezdődött a második forduló. A tömeg miatt a férfi nagyon nehezen jutott le a táncparketre. A kamaszlány a galérián álló édesanyjától kétségbeesve kérdezte többször, hogy hol a papa. Mikor végre leért, olyan örömmel szaladt hozzá, mint utoljára három éves korában. A lányoknak különösen fontos megélni, hogy az édesapjuk szemében ők szép nők lettek.

A családban megélt apai és anyai szerepben a gyerekek megtapasztalják, hogyan egészíti ki egymást a férfi és a nő. Ez ad majd példát nekik a saját életükben.

Kentenich atya választ ad az apahiányra, a családban felmerülő kérdésekre. Nem mondta, hogy figyeljeteK férfiak, nektek ez és ez a feladatotok, például maradjatok otthon. A következőt mesélte a kérdezőnek. Becket Szent Tamás bement többször az apjához, letérdelt előtte és kérte, adja rá az áldását.

A teremtéstörténetben szépen le van írva, hogy az ember nem talált magának segítő társat, és Isten *„álmot bocsátott az emberre, amikor elaludt kivette az egyik oldalcsontját, és helyét hússal töltötte ki. Azután az Úristen az emberből kivett oldalcsontból megalkotta az asszonyt, és az emberhez vezette. Az ember így szól, ez már csont a csontomból, hús a húsbomból, asszony a neve, mivel férfiből lett. Ezért a férfi elhagyja apját,*

anyját, és feleségéhez ragaszkodik és a kettő egy test lesz.” Mi már ebben a helyzetben vagyunk, egy test lettünk.

Az egymás kiegészítésében törvényszerűségek vannak.

Amikor felismerjük, hogy a társunk kiegészít minket, ez nagy örömmel tölt el. Így volt ez a megismerkedésünk idején.

Később, amikor egyre több időt töltöttünk egymással, harc alakult ki közöttünk. Meg kellett ismernünk egymást, össze kellett szoknunk. Különböztek a családjaink, a hagyományaink, a családi kultúránk, a vérmérsékletünk. Lassan észrevettük a társunk hibáit is, számunkra idegen szokásait. A kialakult harcban megpróbáltuk elfogadtatni saját szokásainkat, tulajdonságainkat, és a társunk is erre törekszik. Közben eljutottunk a felismerésre, hogy a társunk kiegészít bennünket. Újra egymásra találtunk és ebben az egymásra találásban megnyugodtunk. Aztán a nyugalom újra elenyészik, újra harcolunk, és újra nyugalomba jutunk. Azt keressük, mi számunkra a fontos, értékes a társunkban. Ezáltal én is több leszek, és ő is, mert nagynak látom őt.

Azon munkálkodunk, hogy a társunkat nagynak lássuk, és így egység jöjjön létre köztünk. Ez nem egy statikus egység, ami egyszer elkészül és vége, hanem dinamikus egység, ami állandóan változik és növekszik. Ezt a folyamatot, mint közösség is megtapasztalhatjuk, amikor együtt akarunk dolgozni egy közös célért. Jóisten vezet minket, újabb és újabb harcokon keresztül a nyugalom és az egység öröme felé.

Szent Pál írja, Krisztus testének tagjai vagyunk, a szem nem mondja a kéznek, hogy nincs rád szükségem. Mindegyiknek megvan a maga feladata, hivatása. Lehet, hogy nem értem, a másik miért olyan, amilyen, de hiszem azt, hogy Istentől kapta ezt a feladatot. Hiszek a másik küldetésében. Ez vonatkozhat a legszűkebb és a legtágabb közösségünkre is. Tehát nem értelek, de hiszem, hogy neked Istentől kapott hivatásod van. Akkor is, ha ez nekem fájó, vagy kellemetlen. Ha nem ismerem fel magamtól, mit mond nekem a Jóisten, a társamon keresztül felismerem. Azt akarhatja Isten, hogy lássuk, hogy a társunkkal együtt vagyunk nagyok.

Otthon kezdődik az igazi munka. A társam különbözősége által a Jóisten akar valamit mondani nekem, az ő megközelítése tár fel új feladatot.

A társunkat segíthetjük a saját eredetiségének a kibontakoztatásában. Ma a férfi szerep megélése nehézségekbe ütközik. Mikor a gyerekek picik voltak, a férjem elment kerékpártúrára. Én is mentem volna, de otthon kellett maradnom a picikkel. A családnk is felháborodott ezen. De tudtam, hogy el kell mennie, mert ez hozzá tartozik az ő férfiúságához, hogy sportol, hogy vezet másokat. Jó, hogy megmaradt ez a sportossága, mert amikor a gyerekek nagyobbak lettek, vitte az egész családot magával.

Schönstattban házaspárként szerepelünk, mi ketten egységet alkotunk. A köztünk előforduló harc milyensége attól függ, hogy házasságunkban az a fontos, hogy a társunk olyan legyen, amilyennek szeretnénk, vagy az, hogy mindegyikünknek az erőssége jöjjön elő. Amiben a társam jobb, az a számomra érték. Például, hogy a férjem kimegy induláskor az autóba és engem még kicsit egyedül hagy a lakásban, az ő gyorsabb gondolkozásának megfelelő, és az én lassúbb tempómnak is, mert még körül tudok nézni, hogy nem hagytam-e otthon valamit, rendben van-e minden. Nem nyomja dudát, hogy miért nem jössz már? A sajátosságok tudatosítása, hogy mi az, amit elfogadunk a másokban, nagyon fontos. A jellemhibát nem kell elfogadnunk, de ami az ő sajátossága, azt elfogadjuk.

A harc és az egység mindig a növekedést szolgálja. A templomban mindig egymás után megyünk áldozni. A lányunk be szokott állni kettőnk közé. Legutóbb maga elé engedett néhány nénit. Elmagyaráztuk neki, hogy nekünk nagyon fontos, hogy együtt menjünk, mert mi egyek vagyunk. Te beállhatsz közénk, mert a lányunk vagy, de más nem engedünk oda, vagy mindannyiunk elé engedjük, vagy sehová. Mi egység vagyunk, együtt szeretnénk áldozni.

Hogyan juthatunk a harcos stádiumból mielőbb a következő fokra? Próbáltuk észérvekkel meggyőzni egymást, semmi eredmény. Mindig egy isteni pöccintés kellett az egységhez, és ez arra irányult, hogy elfogadjam a társamat olyannak, amilyennek a Jóisten nekem megteremtette. Amikor ez a pöccintés eljut a szívünkig, akkor találjuk meg a békét. A legfontosabb, hogy a Jóisten a társamat nekem teremtette, olyan különbözőségekkal, amilyenekkel – és ez nekem jó. Nem akarom megváltoztatni, és érdekes, hogy éppen ettől mind a ketten változunk, olyan irányba, ahogy a társunk szeretné.

A Jóisten a házasságban férfinek és nőnek teremtett bennünket. Ezt a testi egységet is próbáljuk erősíteni, mert könnyebb elfogadni lelkileg is egymást, ha a testi egységet is ápoljuk. A gyerekek felé is mutassunk testi kapcsolatot, ölelést, puszit, hogy lássák, hogy húsz év után is fontos a gyengédség kifejezése.

A Jóisten akarata, hogy te vagy az én párom, tehát kiegészítjük egymást, nekem te vagy a legjobb.

A nehézség az út

Az életünk zarándokút, és ma a zarándoklatoknak reneszánsza van. Sok hívő és nem hívő is útnak indul, hogy élete kérdéseire választ kapjon. Sokan írnak megélt élményeikről. Tolvaly Ferenc El Camino című könyvének végén van egy mondat: „*Nem az út nehéz, hanem a nehézség az út.*” Ezt a mondatot nagyon találónak tartjuk, mert a mai világ nem tud mit kezdeni a szenvedéssel, a nehézségekkel és a bűnösséggel.

Néhány évvel ezelőtt hallottuk a ma már 90. évét betöltött Placid atyát, az idős bencés szerzetest, aki derűs arccal mesélt a Gulagon töltött éveiről, arról, hogyan lehetett túlélni a szibériai munkatáborok borzalmait. Elmondta, hogy az ott összekovácsolódott közösségüknek négy alaptörvénye volt, és minden nap törekedtek ezeknek a maradéktalan betartására. Erre a négy szabályra fűzte fel a mondanóját és biztatott bennünket, hogy próbáljuk ki ezeket mi is bátran a hétköznapjainkban. Ezekre a szabályokra szeretnénk felfűzni, mit mond nekünk a schönstatti tanítás ezekről a kérdésekről.

1. *Az első szabály, hogy ne dramatizáljuk a szenvedést, hanem bagatellizáljuk.*
2. *A második, hogy minden nap keressük az örömeket.*
3. *A harmadik, hogy ne gondoljuk magunkat tökéletesnek.*
4. *A negyedik, kapaszkodjunk valamibe, ami nálunk nagyobb, kapaszkodjunk Istenbe.*

1. Bagatellizáljuk a szenvedést!

Ha ezt meg tudjuk tenni, akkor kilépünk a saját szűk világunkból. Akkor fel tudjuk mérni, hogy a nehézség, amivel szembekerültünk, hogyan viszonyul más nehézségekhez. Esetleg rádöbbenünk, hogy mi ez, ahhoz képest, amit másnak hordoznia kell. Ha ki tudok lépni ebből a bezártságból, és nem magam körül keringek, akkor innen már csak egy lépés, hogy azt mondjam: Kedves Szűzanya, ezt neked ajándékozom valakiért vagy valamiért. Ekkor a szenvedésem értelmet nyer, már nem nyomaszt annyira, könnyebb elviselni, könnyebb bánni vele, mert el tudtam engedni.

Ahhoz, hogy Istenhez jussunk, valamit el kell engedünk. Valamit, ami nekem egészen fontos, el kell engednem, és akkor üres lesz a kezem. Néhány éve a családnapokon történt a szentmisén: a Miatyánkot kezdtük el mondani, és egy kislány a kezében tartotta a játékot. Megfogta édesanyja kezét és átvette a bal kezébe a játékot, de akkor meg az édesapja kezét nem tudta megfogni. Ismét visszatette a jobb kezébe, aztán újra a balba... egyszer csak letette a játékot a földre, végre mindkét kezét ki tudta nyújtani a szülei felé és boldog volt. El kell engednünk azokat a dolgokat, amikhez görcsösen ragaszkodunk, hogy a Jóistenhez tudjunk fordulni. – A mi utunk tehát a kegyelmi tőkébe adott áldozat.

Placid atyának a Gulagon, Kentenich atyának Dachauban egyaránt lett volna mit dramatizálni. Isten nagy emberei *nem a szenvedésük okát, hanem a szenvedés értelmét keresték*. Placid atya elmondta, hogy kezdetben őt is gyötörték olyan gondolatok, hogy miért került börtönbe. Aztán néhány hét után úgy hozta a sors, hogy a halálraítéltek folyosójára került felmosni. Az orosz őr fütyörészett, amikor abba hagyta, az atya úgy gondolta, hogy énekelnie talán neki is szabad. Aztán egy népdal dallamára elénekelte, hogy katolikus pap, és aki bűnbánatot tart azt feloldozza. Ettől a pillanattól kezdve tudta, hogy *a Jóistennek itt van rá szüksége*. A következő években ez lett a hivatása.

Kentenich atya Dachauban minden nap elajándékozta a kenyér-adagja felét. *„Aki bensőleg szabad, annak kevesebbre van szüksége.”* Kentenich atya a számára küldött szenvedést a *„legjobb pelenkának”* nevezte, amellyel Isten az önnevelés útján vezet.

2. Keressük az örömeket!

Az öröm nem más, mint felfedezni időről időre Isten jelenlétét a teremtett világ szépségeiben, a dolgok világában, és meglátni ajándékozó szeretetét másokban, valamint életünk eseményei mögött. Placid atyának és társainak az öröm túlélési kérdés volt. Kőbányában dolgoztak nehéz fizikai munkát, csont és bőrré soványodva a minimális élelmiszer fejadagok mellett. És ők, felnőtt férfiak naponta bajnokságot rendeztek, hogy ki tud több örömet észrevenni a nap folyamán. A győzteseknek általában 15-20-at sikerült összegyűjteniük, és este el is kellett sorolniuk. Nekünk hány szokott eszünkbe jutni, amikor hálát adunk a nap végén?

Az élet Dachauban sem volt könnyebb. Évekkel később, Fischer atyát, Kentenich atya egyik rabtársát megkérdezték, hogyan zajlottak az étkezések a lágerben, mit csináltak evés közben. Az illető atya szemei felragyogtak, arcán huncut mosoly suhant át: hülyéskedtünk, mondta. Tréfálkoztunk, nevettünk, ugrattuk egymást. Mindez egy olyan helyen történt, ahol minden fogoly éhezett, mindenki félelemben élt. Kentenich atya asztalánál mégis tréfálkoztak. A szívében fény volt, és ez a fény maga Isten volt. Abban a tudatban élt, hogy Isten hordozza őt, és a Szűzanya gondját viseli.

Ne hagyjuk magunkat mi sem az általános panaszkodástól megfertőzni. Kipanaszkodhatjuk magunkat a házastársunknál, és a gyerekeink is kiönthetik a szívüket, de nem a családi asztalnál. Itt engedjünk magunknak egy lélegzetvételyi szünetet. Az asztalnál együtt vagyunk és egymásnál vagyunk, kipihenjük magunkat, megtapasztaljuk az örömet, ami erőt ad. Jézus maga is szívesen használta a lakoma képét az öröm, a jutalom és a mennyei boldogság ábrázolására.

3. Ne gondoljuk magunkat tökéletesnek!

A lelkünk a végtelenre, a tökéletesre, az Istenre van beállítva. Ugyanakkor az eredeti bűn nyomot hagyott rajtunk. Ezért szükség-szerű, hogy csalódunk a társunkban, csalódunk egymásban. A társam számos olyan tulajdonsággal bír, amelyek nehezítik a kapcsolatainkat, és nekem is vannak hibáim. Ezek nem feltétlenül főbenjáró bűnök, hanem csak rossz szokások, bogarak. Olyan dolgok, amelyekkel egymás idegeire megyünk, és összeveszünk. Rendszerint valami apróságon, pl. köszönt, vagy nem köszönt? Ha megbántottuk egymást, akkor ki kell békülnünk.

A megbocsátást meg lehet tanulni. Ilyenkor ki kell várnunk a jó lehetőséget, hogy nyugodtan tudjunk egymással beszélni. Nagyon fontos, hogy tisztába legyünk azzal, ehhez időre van szükség. Ehhez olyan légkörre is szükség van, amikor mindketten oldottak vagyunk. Ezt ki kell várni. A lényeg, hogy abban a pillanatban, amikor ezt megérezzük, akkor rájövünk arra, hogy az egymás iránti szeretetünk nagyobb, mint az adott probléma, bármiről is legyen szó, és hogy a másik szeretetének a hiánya jobban fáj, mint amivel megbántott. Tudnunk kell, hogy ez a kibékülés még nem jelenti a probléma megoldá-

sát, de egy új helyzetet teremt, egy új állapotot, amikor újra felvesszük a beszélgetés fonalát, és újra képesek vagyunk arra, hogy elkezdjünk róla beszélni. De még az sem biztos, hogy elkezdünk beszélni róla, mert ehhez a beszélgetéshez még hagyunk időt, de éreztetjük a társunkkal, hogy ismét minden jó.

Ezt a magatartást Kentenich atya életében is szemlélhetjük. A dachauai lágerben több pap és szerzetes is raboskodott, akiket a III. Birodalom veszélyesnek tartott. Ott raboskodott Kentenich atya és Fischer atya is, akik mély személyes kapcsolatban álltak egymással. Egy alkalommal Fischer atya hevesen kritizálta egyik társukat, aki velük raboskodott. Azt várta, hogy Kentenich atya most is türelmesen és jóságosan befogadja panaszát. De ez alkalommal Kentenich atya másképp reagált, határozottan és élesen megvédte említett társukat. Sőt, néhány mondatban kifejtette, hogy Fischer atya indítékai nem voltak olyan egyenesek és tiszták, mint ahogy azt magával elhitette. Fischer atya egészen felháborodott. Így váltak el. Kis idő múltán Fischer atya kereste Kentenich atya közelségét, hogy lehetőséget adjon neki a bocsánatkérésre, mert úgy gondolta, hogy Kentenich atya igazságtalan volt vele. Ehelyett azonban Kentenich atya megerősítette korábbi kijelentéseit, mire Fischer atya teljesen kiborult, és azt mondta magában, semmi közöm többé hozzá, és ott hagyta. A gyülekezőhelyre is egyedül ment, azzal a szilárd elhatározással, hogy végzett Kentenich atyával. Csak a gyülekezőhelyen vette észre, hogy Kentenich atya egész csendben követte, majd mellé lépett és így szólt: „József, csomagot kaptam, volt benne egy angolna, neked szeretném ajándékozni.” Fischer atya azt válaszolta, ilyen körülmények között nem fogadhatja el az angolnát. Kentenich atya erre könnyörögni kezdett: „Engedd, hogy ismét jóban legyünk!” Egy idő után – mesélte később Fischer atya –, már nem tudott ellenkezni, elfogadta az ajándékot, kibékültek és életük végéig tartó új, mély kapcsolat jött létre köztük.

4. Kapaszkodjunk valamibe, ami nagyobb nálunk, kapaszkodjunk Istenbe.

Nehézségek közepette a legnehezebb megtartani a kapcsolatot a Jóistennel. Tilmann atya egyszer beszélt nekünk az *ingabiztonságról*, és ezt a kezében tartott rózsafüzérrel jelképezte. Mi vagyunk a rózsafüzér, amit a Jóisten fog. Néha csak lengeti, mint az ingát, de néha

meg is forgatja a levegőben – meglóbál bennünket. De akkor is a kezében tart... Ezt hinni és ebben bízni, ez a gyermekség.

Ha az életünket isteni fényben látjuk, ha életünk apró eseményei mögött keressük az isteni gondviselés szándékát, akkor úgy tekintünk az eddig megtett életutunkra, mint a választott nép saját történelmére. Az életünk a saját üdvtörténetünk, melyben Istennek mindennel célja van. Így célja van a szenvedéseinknek és még az elkövetett bűneinknek is. Isten kegyelme még a bűneinkre is épít. A Húsvéti örömeinkben így énekeljük:

*Lám, mennyire szükséges volt Ádám vétke,
hogy Krisztus legyen váltságának díja!
Ó szerencsés vétek, hogy ilyen hatalmas és fölséges
megváltót kívánt és érdemelt.
Ó valóban áldott éj, csak te voltál méltó,
hogy tudjad a napot és órát,
amelyben Krisztus a halálból feltámadt.
Ez az éjszaka, melyről az Írás mondja:
Az éjszaka úgy ragyog mint a nappal fénye,
és világosság támad boldogságomnak éjén.*

Talán időnként megéljük az évek múlásával egy-egy nagyobb nehézségünk értelmét, és mellé tudjuk tenni azokat az ajándékokat, amiket kaptunk. Ez lehet munkanélküliség után egy új állás, hosszas várakozás után egy kisbaba, szűkös körülmények után egy tágas otthon. És van, amikor éretlenül állunk keresztünk súlya alatt: egy váratlan haláleset, egy súlyos betegség, a gyógyulás reménytelensége... Földies gondolkodásunkba ilyenkor csak egészen halkán jut el az üzenet: az istenszeretőknek minden a javukra válik.

A közösség problémáját magamban kell megoldanom

Elképesztő panaszáradattal szembesülünk nap mint nap a közéletéről, közkerkölcsről, közbiztonságról az iskolában, munkahelyen, lakóköznyezetben, egyházköznyezetben, schönstatt csoportban és a saját családukbán.

És közben olyan könnyen és szívesen vádaskodunk, jólesik mások hibáiban vájkálni. Miért? Talán azért, mert akkor különbnek érezhetjük magunkat. „Lám, mi nem vagyunk ilyenek!” – gondoljuk megelégedetten. Holott ez a legveszélyesebb önámítás!

A **panaszkodás** légbört teremtő aktus, ezért nagy felelősséggel jár. Bizonyos mértékben szükségünk van a panaszkodásra, ezért (Kentenich atya tanácsa) mindig csak egy állandó személynek (házastárs, azonos nemű barát) tegyük.

Kentenich atyának egy alkalommal valaki szemrehányást tett, a panaszkodás után Kentenich atya megkérdezte: És lélekben megnyugodott? A panaszkodás során magunk körül forgunk, és másokat hibáztatunk. Ha sikerült kilépnünk ebből, belső nyugalom után már objektívebben látjuk a helyzetet. Már nem vesz el annyi lelki energiát az életükből.

Hogyan is érdemes viszonyulnunk az általános depresszióhoz, a tágabb közösségtől kezdve a legkisebbikig?

A politikában kimeríthetetlen sok a probléma. Mi a teendőnk a sok igazságtalanság, hazugság, sértés láttán? Mit mond Jézus?

„Hallottátok, hogy a régiek ezt a parancsot kapták: Ne ölj! Aki öl, állítsátok a törvényszék elé. Én pedig azt mondom nektek: már azt is állítsátok a törvényszék elé, aki haragot tart embertársával. Aki embertársát ostobának nevezi, állítsák a nagytanács elé. Aki azt mondja neki, te bolond, méltó a pokol tüzére.” (Mt 5,21–22)

A nemzet ellenségeivel való bánásmódra, Jézus elmondja az irgalmas szamaritánusról szóló példabeszédét. Azt a magas követelményt állítja föl, hogy a szeretet egyszerűen lépje át a nemzeti korlátokat, és ajánlja fel minden szenvedőnek a segítségét. (Szentség a hétköznapiakban)

Kentenich atya az 1919-es kezdetnél azt mondja: Abban a káoszban felállítottunk egy programot, amely a belső élet ünnepélyes pajzsra emelését jelenti. Mi, schönstattiak ehhez az alaptörvényhez híűek maradtunk. Véres komolysággal küzdünk a belső élet, az Istennel, Istenben, az Istenért való belső élet elevenségéért.

A világban tapasztalt igazságtalanságokat látva.

A világ fiai jó módszerekkel tudják becsempészni gondolatainkba, amit ők akarnak. Az egyik pl. az igazság relativizálása. Mint az az ügyvéd, aki azt mondja: nem érdekel az igazság! Engem X bízott meg, őt kell képviselnem!

George Gerbner: A tv megjelenésével a hagyományos társadalmi szerepek torzultak.

„Az emberekről, az életről és az értékekről szóló történeteket nem a szülők, nem az iskola, nem az egyház mondja el, hanem egy sor olyan érdekcsoport, amely el akar adni valamit.”

Ez nem új dolog. Már Zola is így gondolkodott.

„Elment egy lourdes-i orvoshoz, s adatokat kért tőle azzal, hogy regényt akar írni Lourdes-ről. Az orvos az iratait rendelkezésére bocsátotta. Később ámulattal olvasta az elkészült regényben, hogy Zola az irataival teljesen ellentétes dolgokat írt. Megkérdezte: Hogyan lehetséges, hogy ön ezeket írta az én irataim alapján? Hiszen regényében épp az ellenkezőjét állítja, mint ami az iratokban van. Ez nem igazság!?”

Mire Zola cinikusan felnevetett: Törődöm is én az igazsággal! Nekem nem igazság kell, nekem az az érdekem, hogy a regényemből minél több példány keljen el.” (Prohászka)

Kentenich atya hogyan oldotta meg a közösség (világ) problémáit?

Kentenich atya: „A nevelésünk eszményi célja a tökéletes személyiség és a tökéletes közösség. Mindkettő legfőbb hordozó alapeleme az igaz, helyes szeretet, amely a kereszténység összelleme.”

„Ezt az »új embert« a szellem hatja át és az eszményéhez kötődik, távol áll tőle a formához kötő mindenféle rabság, de minden alaktalanság is.

Az »új közösség« – anélkül, hogy elvesztené saját formáját – mindenekelőtt feloldja a lélektelen formalizmust, a mechanikus, csak külsődleges egymásmellettséget. Bensőséges, lelki kapcsolatra törekszik: a lelkek egymásban, egymással és egymásért való életére; az Istenbe horgonyzott és egymásért

állandóan hatékony felelősségtudatra, mely az egyént és a közösséget az egyetemes apostolság útjára hajtja, és ott engedi gyümölcsözővé válni."

Igazságtalanság ér a munkahelyemen: Heuréka! Alkalmam van „szenvednem az igazságért!” Lelki növekedés lesz a hozadéka.

Rádióban hangzott el egy vallomás arról, hogy 20 éve kiskatonaként valaki hallotta amint a katonatársa a tisztől megkérdezte: vásárnap hol lehet misére menni? Ez annyira megfogta, hogy azzal a gondolattal kezdett foglalkozni, hogy ő is... 20 év elteltével elhatározta, hogy 15 éves boldog papként megkeresi egykori katonatársát és megköszöni, hogy elindította ezen az Istenhez vezető úton. A katonatárs meglepődött, ő annak idején csak lógási lehetőséget keresve kérdezte... A találkozó után másfél évvel a pap levelet kapott: az egykori katonatárs is – a történetek hatására – elkezdte keresni a kapcsolatot Istennel.

Kentenich atya az (egyház) közösség problémáira (formalizmus, száműzetés) a hűséggel válaszol.

A „kényelmetlen” szentek, mint pl. Assisi Szt. Ferenc, készek voltak arra, hogy az összes kényelmetlenséget magukra vegyék azért, hogy megfeleljenek a megbízatásuknak: Krisztus egyházát hűségesen új élettel töltsék el.

Az egyházhűség olyan teljesítmény, amit mindig újra és újra meg kell hozni: egy nagyobb jó érdekében, konfliktusok közepette és ellenállással szemben gyakorolják.

Radikális kifejezés a latin radix=gyökér szóból származik. A radikális tehát nem azt jelenti, hogy meg akar tagadni minden hagyományt. Sokkal inkább azt, hogy az életének a gyökértől a legkisebb ágacskaig való szentségét, amelyet Kentenich atya a „hétköznapi életszentség” név alatt vett fel a schönstatti lelki programjába.

Krisztus titokzatos testének tagjai mi vagyunk, a megkereszteltek. Szent Pál ezt egész világosan kifejezi: „*mindnyájan egy lélekben egy testté lettünk a keresetséggel: akár zsidók, akár pogányok, akár rabszolgák, akár szabadok.*” (1Kor 12,13) A tagok együtt egy egészet alkotnak, mindnyájuknak mindene közös. „*Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, mindegyik örül vele.*” (1Kor 12,26) Az egész test híz hasznot egy tag gazdagságából, s fordítva, egy beteg, sérült tag árt a többieknek. Ez a gondolat az egymás iránti felelősség nem sejtett mélységeit tárja fel.

Egyre drasztikusabb a népességfogyás hazánkban:

2007-ben 25 ezerrel csökkent a lakosság (I–IX. hó). A természetes fogyás nagyobb mértékű volt, mint 2006 hasonló időszakában. A házasságkötések száma 2600-zal volt kevesebb, mint az előző évben. (Független Hírügynökség / Lánchídrádió)

Azt tapasztaljuk, hogy a felelősségvállalás kezd eltűnni az életből. Egyrészt a mai ember nem szeret elköteleződni. Nem hajlandó még olyan egyszerű kérdésekben sem döntést hozni, mint hogy holnap csatlakozik-e a társasághoz egy mozit megnézni. „Majd meglátom.” Miért? Mert bárminemű elköteleződés magával hozza az összes többi lehetőségről való lemondást is. És ezért az ember avval áltatja magát, hogy szabadságát megőrizte, és nem veszítette el a lehetőségeket. Aki ilyen egyszerű dolgokban nem köteleződik el, talán már magyarázni sem kell, hogy miért nem köt házasságot, vagy ha mégis, miért nem gondolja azt holtigtartónak. Ez a felelősség önkéntes vállalásának a hiánya.

Van egy másik aspektusa is a felelősségnek. Ez pedig az, amikor egy feladatunkért elszámolással tartozunk. Amikor vállaljuk a tetteink következményeit. Ez is egyre kevésbé divat ma. Nézzünk erre csak egy példát: az abortuszok száma ma Magyarországon összemérhető a szülések számával. A tettek következményeiért való felelősségvállalást a társadalom sem kényszeríti ki. Jó példa erre a közéleti szereplők felelőtlen viselkedésének büntetlensége. A pozíció a legtöbbször csak hatalmat és dicsőséget jelent, felelősséget már nem. Ezért kell erősítenünk a felelősségtudatot, az elköteleződési képességet, hogy ne sorvadjon el ez a fontos érték.

Kezdő hitoktató koromban sokat bosszankodtam azon, hogy az osztályban vagy a csoportban mindig volt egy-két gyerek, aki rendre keresztülhúzta az otthon összeállított „szép” terveimet.

Ha ők nem lennének itt, szárnyalhatnánk a magasztos témákban! – gondoltam, és a többi érdeklődő gyerek sem szenvedne, velem együtt!

Aztán úgy 5-6 év múlva gyanús lett nekem ez a törvényszerűség. Merthogy nemcsak a hittanórán, hanem munkahelyen, sőt szünnapon is találkozhatunk hasonló problémával.

Tehát rájöttem, hogy nem lehet véletlen az, hogy minden közösségben (kicsiben és nagyban) van egy „problémás gyermek”!

„Őket” azért küldi a Gondviselés közénk, hogy mindjárt alkalmunk legyen életre váltanunk a szép elméletet. Nehogy elbizsok

magunkat, és a sikereket magunknak könyveljük el! A nekik köszönhető kudarcok, pedig újabb lehetőségeket kínálnak az „utóvizsgára”: a türelemre, a kicsiben való hűségre.

Adott esetben sokkal fontosabb feladat volt a „problémás” gyermekkel való viszonyomat ápolni, mint a tervezett anyagot végigvinni. Vagyis az igazi feladat az lett, hogy a vele való viszonyomat elrendezzem, megszeressem, úgy igazán, szívből!

Lassan megértettem a Jóisten pedagógiáját!

Ha harmonikus, jó légkört szeretnék egy adott közösségben megélni, akkor először a szívemben szükséges rendet tennem!

„Ha magamat kritizálom, ha magammal szemben vagyok éles, valamiféle béke születik bennem.” (Pilinszky)

Ezt a békét adja Jézus a gyónás szentségében!

Azokat a problémákat építi be az életünkbe a Jóisten, amelyeket megoldva tudunk másoknak is segíteni. A közeledésnek és a kapcsolat felvételének mi fontos eszközei vagyunk. Nem az a feladatunk, hogy magunkat fényezzük, hanem, hogy fényt vigyünk.

Objektivitásra törekedjünk, ne hagyjuk, hogy eluralkodjon a nehézség, határoljuk körül a problémát. Épülésre való lehetőség.

„Az egyháznak a mai világ lelkévé kell válnia” „És, ki, mi az egyház? Én vagyok az egyház! Ahol az egyház tagja jár-ke, ott van az egyház!”
J. Kentenich

Tevékeny hűség

Egyes országokban nagy hagyománya van bizonyos sportoknak: foci, baseball, kosárlabda... stb. A legnevesebb csapatoknak lelkes szurkolótábora van. A csapathoz való hűség sokszor apáról fiúra száll. A csapathoz való kötődésnek rengeteg jele, szokása, hagyománya alakul ki: bérletváltás a meccsre, autogramgyűjtés stb. Tetteikkel is kifejezik hűségüket.

Divatos ma a „lojalitás” kifejezés. Lojalitást várnak el a cégek a dolgozóktól, feltétlen odaadást, hűséget. De az alkalmazott csak addig kell, amíg a cég érdekei úgy kívánják. A mai világ minden területén fellelhető ez a jelenség, ami nem más, mint az érdekek szimbiózisa. A munkáltató elvárja, hogy hűségünket tetteikkel bizonyítsuk: hétvégi munka, rendezvényeken való részvétel, céges sapka, ruha, kitűző viselése.

Rátékintünk a mai kor sok házasságára: egy pár, aki együtt van, „hűséges”, de nincs a kapcsolatban jelen a szeretet. Régen sok ilyen házasság volt, amit összetartottak a társadalmi konvenciók – nem volt válás –, a nő nem tudott volna önálló egzisztenciát teremteni – együtt éltek, de a kapcsolat üres volt. Ma, ha a kapcsolat megromlik, ha fogy a szeretet, nem marad együtt a pár – könnyen elválnak –, azt mondják, tévedés volt, nem illünk össze.

Mi erre a mi válaszunk?

Kentenich atya: *„Milyen kevés ma a hű szeretet! A hűség nemcsak abban áll, hogy nem élnek más nővel, ill. férfival. Nem! A hűtlenség már ott kezdődik, hogy a társuknak nem ajándékozzák oda egészen a szívüiket; hogy már nincs idejük a számára; hogy valamilyen más hobbival foglalkoznak inkább. Vagyis valami más jobban érdekeli Önöket a feleségüknél és a gyermekeiknél. Ha mindezt átgondolják, ismét megértik, hogy ha házastársként nem élnek vallásos életet, vagyis nem gondoskodnak minden eszközzel arról, hogy a Jóistennel kapcsolatban maradjanak: nem biztosítják az imaéletet, nem gondoskodnak a szentségek gyakori vételéről, különösen is a szentáldozásról és a szentmise-áldozatról; ha nem fáradoznak azon, hogy a szerelmi életüket áldozat-életté tegyék, akkor biztosak lehetnek afelől, hogy a hűséget nem fogják tudni folt nélkül megőrizni. Még egyszer elisméltém, hogy mit is értünk*

a hűségen: a szerelem makulátlan tisztántartását; annak erőteljes bizonyítást; végül győzelmes megörökítését.”

Ma olyan korban élünk, amikor fontos, hogy szeretetünk és hűségünk ne passzív állapot legyen, hanem aktívan ápoljuk ezt a két értéket. A hűség, mint kimondott szó üres, ha nem töltjük meg tettekkel: pl. házastársamra újra igent mondani – ez a hűség a mindennapokban. (Házaspár, ahol kimondják, hogy szabad hibáznod, szabad neked olyannak lenni, amilyen vagy, még ha engem idegesít is.) Pl. tudatosan keresni az újat a társamban. Pl. ha valami nem tetszik a társamban, keresni valami hasonlót magamban, s azon dolgozni. Pl. hűséges maradni nehézségekben (betegség, kudarc, munkahelyi gondok) – nagynak látni akkor is, amikor a világ nem tartja annak.

Eszközök: Megpihenünk egymás szívében; Házaspárok útjának együtt járása; Közös élményeink gyakori ízlelgetése; Gyakori szentségekhez való járulás; Közös (szellemi) munka

Hűség a közösséghez – hűség Schönstatthoz – hűség Kentenich atyához

Ahhoz, hogy közösségünk élő, és a Háromszor Csodálatos Anya által elgondolt legyen és maradjon, fontos, hogy kötődjünk a gyökereinkhez. Különösen igaz ez most, amikor önállóan vezetjük a családmozgalmat. Mi a garancia, hogy a schönstatti úton maradunk? Mi a garancia arra, hogy hitelesek maradunk?

1. Úgy vagyok tevékenyen hűséges Kentenich atyához és az ő tanításához, hogy szemlélem az ő személyiségét, elmélyülök karizmáiban és ízlelgetem, hogy hozzám / esetleg hozzánk, mint házaspárhoz mi áll ezek közül a legközelebb. Önnevelésemben, lelki napirendemben kiválasztom magamnak Kentenich atya életéből, karizmái közül azt a szeletet, amit magamban is szívesen látnék. Ami közel áll hozzám. Dolgozom magamon, hogy ez a karizma, tulajdonság bennem is jobbá, szebbé formálódjon. Kentenich atya ebben örömmel vezet minket. Kentenich atya karizmái:

A gondviselésbe vetett gyakorlati hit; Teljes odafigyelés a másik személyre; Személyes törődés; Mária Igenjét élni mindig; A másik embert mindig nagy-nak látni; Tisztelni az egyediséget és a szabadságot; Szeretni az Egyházat

Amikor argentin fiatal teológushallgatók utaztak Németországba, hogy ott tanuljanak, és Kentenich atya nyomdokán járjanak, ne-

héz volt a fiúknak megszokni Argentína után többek között a németországi telet. Egyszer Kentenich atya meglátogatta őket a távoli városban lévő szemináriumban, és lelkigyakorlatot tartott nekik. Tudtak vele személyesen is beszélgetni. Strada atya elevenen emlékezett arra a gondoskodó, atyai figyelmességre, hogy Kentenich atya többször komolyan figyelmeztette őket, hogy szerezzenek be Jägeralsót, mert ez komoly akadálya lehet annak, hogy ők Németországban jól érezzék magukat. Többször szóba hozta, mondván, hogy ez tényleg fontos dolog. (Személyes törődés, figyelmesség az apró dolgokkal kapcsolatban.)

Kentenich atya kedvelte és mint jelképet sokszor használta a szamarakat, mert emlékeztette Mária igenjére. A német JA olyan, mint az I-Á (Mária igenjét élni).

Száműzetését úgy élte meg, mint amiben a Jóisten lehetőséget adott neki arra, hogy a rendíthetetlen egyházszeretetét példaként állítsa.

2. Úgy vagyunk tevékenyen hűek Alapítónkhoz, hogy őrizzük tanítását írásain keresztül: tanulmányozzuk a szövegeket; fordítjuk a szövegeket, magyarosítjuk a szövegeket. Vannak házaspárok közöttünk, akik arról számoltak be, hogy feladatként elvállalták a lefordított Kentenich-szövegek magyarosítását, szép formába öntését. Azt tapasztalták, hogy ezen munka során Kentenich atya közel került hozzájuk, lelkivezetőjük lett. Közösségben beszélgetni a szövegekről. Jézus soha nem egy személynek tanított, hanem közösségnek. Együtt kell megkeresnünk, amit Ő mond nekünk. Szívvel is hallgassuk a szövegeket, ne csak ésszel, mert ebben az esetben fontosabb a szív. Különösen ha arra gondolunk, hogy mi magyarok a szívünkben vagyunk erősek.

Hogyan hat ez a tevékeny hűség egész közösségünkre és tovább, kifelé?

Ha gyakorolni tudjuk a gondviselésbe vetett gyakorlati hitet személyes életünkben, akkor a közösség életében is hamarabb felfedezzük a Jóisten jeleit és tudunk hagyatkozni gondviselésbe vetett hitünkre. Az utólagos ízeletés személyes tapasztalatai a közösség élményeinek közös feldolgozásában is segít. Olyan könyveket olvassunk, amikben a modern kor emberének aktuális problémái tárulnak fel; majd keressük erre a schönstatti válaszokat.

Hitelesség

Világunk és a hitelesség

A mai ember ki van éhezve a hitelességre. Ha valaki nem tartja be a szavát, ritkán van következménye. A közéletben tetszőleges mértékűt lehet hazudni, se adminisztratív következménye nincs, se a társadalom nem löki ki magából. A toleranciát, a másság tiszteletét (szavakban) hirdető liberalizmus őrjöng, ha valós értékekkel találkozik, másrésztől harsányan követelők a deviancia legalizálásáért. Társadalmilag egyre kevésbé elfogadott, hogy az egyénnek felelőssége van a közösségért. Csak az egyéni érdek a belső mozgatórugó.

Ha egy párt jó üzenetet hirdet óriásplakáton, de a nagygyűlése után szemetes az utca és a környék, az rontja a plakát hitelét is.

Él még az az idős nemzedék, ahol a kimondott szónak hatalma volt! Voltak, vannak világitó emberek, akiknek adunk a szavára. Vallásos életünkben is jelen van a teremtő szó! A szó által jön létre a szentség! Pl. házasság, Oltáriszentség.

Egy atya prédikált. A tömegben az egyik ember megkérdezi a másikat: Te is eljöttél, hogy meghallgasd a mestert? – Nem, én csak azt jöttem megnézni, hogy hogy köti meg a cipőjét.

Hogy egyeztethető össze hitelességünkkel, hogy minduntalan hibázunk? Átmentem a zebrán, mikor pirosat mutatott a lámpa, közben hallottam saját atyai hangomat: „Ha piros, akkor tilos!” Töltöttem már haszontalan tv-műsorral időt, olvastam már csapnivaló „irodalmat”, miközben bölcsen tanítottam a gyermekeimet, hogy csak értékes műsorral és könyvvel foglalkozzanak. Hangoztatom, hogy nem a külső számít, hanem az, ami az emberben belül lakozik – mégis, amikor „minősíthetetlen frizurával” állít be szeretett kamaszom, kiabálok, hogy azonnal menjen fodrászhoz, és emberi fejet csináltasson magának. „A házasság: munka” – mondom a csoportban; de nem fordulok a társam felé, pedig ő figyelmes odafordulásomra vágyik. Hangoztatom, hogy mindig meg kell bocsátani, de nem tudok a tegnapi sérelmen túljutni. *Magánéletünkben nem úgy „működünk”, mint egy gyógyszergyár!* Ott jól alkalmazható a minőségbiztosítás: ha követek pl. egy gyártási eljárást, betartom a minőségbiztosítási szabályokat, akkor

mindig ugyanarra az eredményre jutok. *A hétköznapiakban legtöbbször nem feltétele a hitelességnek az, hogy abszolút hibátlanul dolgozzunk.* Ha hibázunk, és valamit nem úgy csinálunk, ahogy kellett volna, azt önmagunk és a környezetünk előtt is beismerjük. A közvetlen munkatársainkkal személyes kontaktusban vagyunk. Ők látják, hogy én mit csinálok; én látom, hogy ők mit csinálnak. Sem ott, sem a családban nem akkor vagyok hiteles, ha nem követek el hibát. (Hiszen ilyen nincs is!)

Két kép a hitelességről

Egy embernek volt két fia. Odament az elsőhöz és szólt neki: Fiam, menj ki a szőlőbe dolgozni. Nem megyek – felelte, de később meggondolta és kiment. Odament a másikkhoz, és annak is szólt. Megyek – felelte, de mégsem ment ki. „Melyik tett eleget a kettő közül apja kívánságának?” „Az első” – válaszolták. (Mt 21, 28–31)

Házunk elé lilaakácokat ültettünk, hogy barátságos, árnyas lugast alakítsunk ki pihenőhelyül. A vékony, törékeny növények mellé vastag, háromméteres oszlopokat vertünk, hogy támasztékot és védelmet nyújtsanak a növekedő palántáknak. A gyenge folyondár a stabil karó mellett megerősödött. *Egyikünkben a szó a támaszték; mutatja az utat, ahova a tetteinknek fel kell nőnie, míg másikunknál a tettek a meghatározóak, amelyet talán majd szavainkkal is kifejezünk.* Önmagában egyik sem képes betölteni a szerepét: a karó folyondár nélkül groteszk, elcsúnyítja a kertet, míg a növény, ha nem törekszik rácsavarodni az oszlopra, a földön kúszik, elsatnyul, eltapossák.

Kentenich atya azt mondta, hogy a megbízható, hiteles ember Istenre mutató jel. S mint ilyen, ez hatékonyabb prédikáció, mint amit a szavakkal elérhetünk. A Szűzanya a mi hiteles nevelőnk és segítőnk ezen az úton. S ha nem sikerül a példamutatásom, hibákat követek el, akkor rámutatok egy olyan emberre, aki hiteles. Hívó ember számára a hitelesség elsősorban azt jelenti, hogy értékeket próbál közvetíteni, nem ismereteket. Jó, ha arra törekszünk, hogy *az élet, a gondolat és a szó egybeessék* életünkben! Nem tökéletesek akarunk lenni, hanem tökéletességre törekvők.

Ösztönzések. Mit tehetünk?

Ma is hiteles kép rólunk, amit a II. században egy pogány férfi így írt? *„A keresztények ugyanolyan emberek, mint a többiek: nem különböznek*

másoktól hazájukban, nyelvükben vagy szokásaikban. Nincs saját városuk, nem beszélnek külön nyelvjárásban, és életmódjukban sincs semmi különleges. De ahogy életükhöz viszonyulnak, ahogyan azt alakítják, abban megmutatkozik meglepő, hihetetlen különlegességük. Mindenkit szeretnek, mégis mindenki üldözi őket. Nem ismerik, mégis elítélik őket. Megölik őket, mégis élnek. Szegények, de sokakat gazdagítanak. Mindenben szükségét szenvednek, és mindenből feleslegük van. Szídják őket, ők pedig áldást mondanak. Megvetik őket, ők pedig megadják a tiszteletet mindenkinek.”

Mondják, hogy ma Magyarországon ugyan a lakosság nagy része vallásosnak mondja magát, de csak 3-4 % hitelesen vallásos. Sok ez, vagy kevés? Nem érdemes ezen töprengeni! Figyeljünk arra, hogy hány emberre lehet az én életem kihatással! Pl. ha a telefonomban közel 800 név van, ebből leveszem a családot és a barátokat, (akikre biztos, hogy kihat a hitelességem), még mindig marad 350 ember, akire hatással lehetek nap, mint nap!

Nem prédikálunk. Ha társam (v. mások) hibájával szembesülök, megpróbálok „belemenni”, és „belülről szemlélni”. Így bizonyára kerülni tudom a kioktatást. Kentenich atya – élete utolsó éveiben – s arra okította övéit, hogy ne Schönstattról beszéljünk, hanem Schönstattból beszéljünk.

Jót tesz a büszkeségünknek, ha naponta legalább egyszer „blamáljuk” magunkat. Pl. ha feledékenységünk miatt kínos helyzetbe kerülnünk. Az ember hitelességét nem rontja, ha hibázik, téved, vagy akár rosszat tesz. Az a fontos, hogy ezt belássa és vállalja.

Irgalmasok vagyunk. („Vizet prédikál és bort iszik.”) Attól egy ember még nyugodtan vallhatja és képviselheti a jót, hogy ő maga még esetleg nem tudja megtenni. (Ezt mondhatjuk pl. egy pap védelmében, ha hibáját látjuk.) Ha mint házaspár beszélünk valamiről, s mi magunk is tudjuk, hogy messze vagyunk attól, amit fölvázoltunk, azt mondjuk: „Nem tökéletesek, hanem tökéletességre törekvők vagyunk.” Ez fölszabadító lehet számunkra. Csak valóban törekedni kell rá! S magát a folyamatot irgalmasan szemléljük.

Hogyan válunk hiteles schönstattiakká? Ha átvesszük Kentenich atya gondolkodását, tehát úgy gondolkodunk, teszünk és akarunk, mint Ő. Ez helyesen értendő: mindenki a saját személyiségének megfelelően, de azzal a hozzáállással, ami Kentenich atyára volt jellemző. A 60-as évek elején egy fiatal (R) azon törte a fejét, hogyan lehet Kentenich atyához hasonlóvá válni. Rájött: akkor lesz hiteles, ha sok

„kis Kentenich” lesz a közösségben! Mikor legközelebb találkozott Kentenich atyával, el is mondta neki „nagy találmányát”. Így emlékszik vissza a találkozásra: „S akkor fogta a jobb kezét (kicsit lejjebb állt a lépcsőn, mint én), az orromra mutatott: „Egyetlen nagy R.!” – Ez érdekes: nem „kis Kentenich” helyett kell „egyetlen nagy”-nak lenni, hanem a kettő együtt! Ehhez gyakran tanulmányozzuk írásait, beszélgetünk azokról.

Örülünk gyermekeinknek

Tilman atya szerint „*a házasság az a hely, ahol örömiink telik egymás-ban. A gyermekeink ennek az örömiinek a látható jelei.*” Az öröm a Szentlélek adománya, és tényleg meg lehet élni a gyerekekkel, még akkor is, ha nemegyszer az idegeinkre mennek. Az ilyen öröm ellentétes a koráramlattal: egy szingli-létbe például nemkívánatos egy gyerek betörése. Egy édesanya (és talán egy édesapa) számára nehezen érthető, hogy is dőlhet be egy harmincéves nő annak, hogy „ráérsz még”... Nyilván sokan úgy gondolják, hogy az első gyermek vállalásával véget ér az önállóság, a felhőtlen-felelőtlen öröm időszaka az életükben, s egy rosszcsont gyermekeivel küzdő, elgyötört anya látványa tovább erősíti ezt az érzést. Ráadásul „a gyerekek olyan hangosak”, – panaszkolta egy gyermektelen harmincas ismerősünk a mi gyerekeinkre célozva – nem ok nélkül. Nos, a gyermek általában valóban hangos műfaj. Hadd idézzük tehát egy másik hangos műfaj képviselőjét, Ákost, a népszerű popzenészt, aki egy interjúban a következőt mondta: „*Nem minden család boldog, de sok boldog családanyát láttam már, boldog szinglit viszont még nem.*”

Szeretet és öröm

Gyakorló szülők számára aligha kell bizonygatni, hogy a gyermeknevelés nem könnyű feladat. Mi teszi mégis örömtelivé? Azt tapasztaltuk, hogy rettentő sok múlik a saját hozzáállásunkon, vagyis azon, hogy keressük-e, észrevesszük-e az örömforrásokat; az örömeinket vagy a nehézségeinket állítjuk-e a középpontba. Ha valakivel beszélgetünk, azt mondjuk-e el, hogy milyen vicces dolgot mondott a fiunk, vagy inkább azon kesergünk, hogy megint eltört egy bögrét? Tilman atya szavával élve: rajtunk múlik, hogy ganajtúrók vagy aranyásók leszünk-e!

Mindez szorosan összefügg a szeretettel, ami – mindannyian tudjuk – mára igen elcsépelet szó lett. Hogyan tudjuk mégis gyümölcsöző módon értelmezni, kibontani ezt a fogalmat a szülő-gyermek kapcsolat vonatkozásában? Van egy könyv, aminek az a címe: *To love is to be happy with.*³ Nehezen fordítható magyarrá ilyen tömören, talán

³Kaufman, Barry Neil: *To Love is to be Happy with.* Fawcett Books, New York, 1991.

úgy mondhatnánk, hogy 'örülök a másik jelenlétének', 'boldog vagyok, amikor együtt vagyunk'. Ízlelgessük ezt a megközelítést a szeretetnek!

A gyermekek általában az ilyen szeretetnek a mesterei. Egy hároméves kisfiú mondta: „Nagymama, ha elpakoltad a reggelit, és elmosogattál, és előkészítetted a főznievalót, akkor ugye odajössz hozzám, és nézed, hogyan játszom az autókkal?” Értjük, mi ennek az üzenete? Azt mondta ez a kisfiú, hogy 'Legyél velem, és örülj nekem! Nem kell mást tenned, kitalálnod számomra valami tevékenységet, megtanítanod valamire, elintézni valamit – csak legyél velem...' Ez ellentétes irányú korunk rohanásával: nehéz erre is időt szakítani – de szép. A ráérés lelkiület kérdése!

Szeretet és nevelés

Az egészséges gyerekeknek természetesen szükségük van korukhoz, erejükhöz mért feladatokra. A 'feladat' szinonimája az elvárás, a kötelesség, a követelmény – de vigyázzunk, ne essünk bele abba a csapdába, hogy a szeretetünket kötjük feltételhez! Aki a „Szeretlek, ha...” szófordulatot (és a hasonló kifejezéseket) száműzi a szótárából, az nagy lépést tesz előre: gyermekei valószínűleg jobban elfogadják majd önmagukat, s a család élete is örömtelibbé válhat. Sőt, az önáltatásnak abba a csapdájába sem fog beleesni, hogy azt mondja: „Téged magadat elfogadlak, csak a viselkedésedet, a szavaidat, a tetteidet nem fogadom el.” Ez nem lehetséges. Nem mondhatunk le a nevelésről, de a szeretet megelőzi a nevelést. A gyereknek világosan érzékelnie kell, hogy akkor is szeretik őt, ha semmit sem tesz érte! Gyermeünk olyannak látja saját magát, amilyennek a szemünk tükre mutatja. Ha el tudjuk fogadni őt, akkor ő is elfogadja saját magát. Ennek érdekében mi például nagyon határozottan szembe szállunk az olyan kijelentésekkel, hogy „a Mikulás csak a jó gyerekeknek hoz ajándékot”, „figyelik ám az angyalkák, hogy jó vagy-e”. NEM! A szeretet minden gyereknek (mindenkinek) alanyi joga jár.

Egy író (Enzo Bianco) megfogalmazásában: *„a gyerekeknek szükségük van arra, hogy érezzék: szeretik őket. Főleg olyankor, amikor nem éremlik meg.”*

A szeretetnyelvek

Gary Chapman nagyhatású könyveiben⁴ arról ír, hogy a szeretetnek ötféle nyelve van: a minőségi idő, a testi kontaktus, a szívességek, az ajándékok és az elismerő szavak. Mindenki más nyelven ért, azaz mindenki számára más-más módon érzékelhető legjobban társának vagy szüleinek a felé irányuló szeretete. Akinek „anyanyelve” az elismerő szó, azt hiába öleli meg édesapja akár minden nap többször, de boldoggá teszi akár egyetlen dicséret is. Közhely már – bárcsak alkalmaznánk is! –, hogy gyermekeink (és persze házastársunk) szeretettartályát naponta teli kell tölteni. Ezt pedig azon a módon érdemes tennünk, amin keresztül ő a legjobban tudja érzékelni, hogy szeretik – legjobb persze mind az ötfélével! Ez olyan apró dolgokban való hűsége ad alkalmat minden nap, amit Jézus annyira fontosnak tartott! Szavainkban különösen meg kell mutatkozni hűségünknek. Don Bosco és Kis Szent Teréz is azt mondta, hogy „a szeretetünk ne maradjon elrejtve a szívünk mélyén”, hanem fejezzük is ki azt, jusson a másik tudomására! Figyeljük csak meg magunkat: mondunk-e minden nap szépet, jót minden gyermekünknek, illetjük-e olyan megszólítással, ami növekedését, örömét segíti, ami személyesen őt érinti (pl. „kis királynőm”, „erős nagyfiam”)? S ha a testi kontaktus az anyanyelve, akkor megöleljük, megdöngözzük-e minden nap?

Nemrégiben felmérés készült: a három-öt éves gyerekek mely mondatot hallják a legtöbbször. Nagy meglepetésre a következő: “Siess már!” és “Gyere!” A harmadik pedig: “Ne csináld!”. Vajon hányadik a “szeretlek”?

Nehézségek idején

Minden gyermek születése rendkívüli, örömteli esemény a család életében. Még évek múltán is élénken emlékszünk egy-egy gyermekünk születésére, és nagyon szeretik ők is hallani születésük történetét. Ez a szülőknek is sokat segíthet a nehézségek idején. Felidézzük-e gyakran az iránta való vágyakozást, ami akkor töltött be minket, amikor még nem volt gyermekünk? Tényleg nem csak szidjuk-utasítjuk-kérdezzük? Tilmann atya azt írja, hogy „a gyermek Isten ajándéka. Elmélkedjünk el néha ezen!” Főleg persze olyankor, ha nehéz velük...

⁴ *Egymásra hangolva; Gyermekekre hangolva.* Harmat Kiadó, Budapest

Időnként nehéz elfogadnunk gyermekeinket. Néha az egyiket, néha a másikat – néha az összeset. Fontos, hogy ilyenkor se játsszunk 'szent színházat', hanem ismerjük be magunk előtt (is) saját tökéletlenségünket, és azt, hogy rászorulunk Isten segítő kegyelmére.

Ahogy a házastársi kapcsolatban, úgy a gyermekeinkkel való viszonyunkban sem jelent megoldást a negatív érzelmek letagadása, elkendőzése. Csak őszinteségre lehet építeni egy kapcsolatot, ezért fontos, hogy szembenézzünk azzal, hogy nem felelünk meg az ideális szülőről kialakított képünknek.

Egyke-nap

Ha sok gyermekünk van, még nehezebb megfelelnünk az ideálnak. A nagycsaládban különösen fontos a – nagyobb – gyermekekhez való hűségünk: a mindenkori legkisebb ne szorítsa háttérbe a nagyobb(ak)at! Ha már valakinek – átmenetileg! – háttérbe is kell szorulnia, ne mindig a nagyobb gyerek legyen az (hiszen nem vagyunk varázslók, időszaporítók, még kevésbé szentek...). Ehhez tudatos önnevelés szükséges főleg az édesanyák részéről: hiszen anyai ösztönünk a kicsikét védené. Milyen szép, hogy akaratunkkal kitaratóbb, hűségesebb szeretetre vagyunk képesek! Legalább a szívünkben ne jusson rá kevesebb, ha már a teendőkben gyakran a kicsi(k) kerülnek előtérbe.

Többgyermekes családok visszatérő problémája, hogy nem jut elég kitüntetett figyelem mindegyik gyerek számára. Batthyány-Strattmann László módszere az volt, hogy mindennapos sétájára csak egy gyermekét vitte magával – minden nap mást, akivel ilyenkor jól el tudott beszélgetni.

Egy mai nagycsaládban találták fel az *egyke-napot*: névnapra nem egy tárgyat kapnak ajándékba a gyerekek, hanem azt, hogy ezen a napon a többi gyereket nagyszülőkre vagy egyéb segítőkre bízzák, és az egész napot a névnapos gyermekkel töltik a szülők, aki így az utcán egyik kezével a mamája, másikkal a papája kezét foghatja. Ünnepléven jó programokat találhatnak ki (színház, mozi, korcsolyázás, séta, étterem stb.), de az otthonlét is más minőségű ilyenkor.⁵ Ha egy teljes nap nem megoldható, egy délután is értékes lehet. Nálunk

⁵ Forrás: Mészöly Ágnes: *Sünimanó*. Noran Kiadó, Budapest, 2006.

bevált, s ismeretségi körünkben terjedőben is van, mivel a gyerekek hetekkel az egyke-nap után is mindenkinek erről mesélnek.

A kamaszokkal kapcsolatban már nagyon sok ijesztgetés ért minket: „majd meglátjátok, minden egyéb könnyű egy kamasz neveléséhez képest...” – és mindössze egyszer hallottuk: „ez az időszak különlegesen nehéz, de különlegesen szép is. Igazi kihívás, és nagyon jó látni egy új ember kibontakozását!” Nos, ez az egy kijelentés, ami a kamasznevelés szépségéről beszélt, elmosta mind a száz többit, ami a nehézségéről szólt. Szép volna sok-sok ilyen hallani/mondani! Persze nem csak a nagyobbakkal kapcsolatban, hanem a kicsi gyerekekről is! Elcsépett mondás, hogy „kis gyerek – kis gond, nagy gyerek – nagy gond”: mi ezt inkább így szeretnénk mondani: „kis gyerek – kis öröm, nagy gyerek – nagy öröm”, vagy még inkább: „kis gyerek – nagy öröm, nagy gyerek – még nagyobb öröm”.

Szeretetszövetséghez való hűség

(Szövetségkötés, ígéretek–elvárások)

Mottó: *„A szeretetszövetség, melyet önök Kentenich atya követőiként ma megújítanak, nem más, mint az üdvtörténet nagy történéseinek személyessé válása.”* (Joseph Ratzinger bíboros, Róma, 1985. szeptember 18.)

A telefontársaságok szinte havonta bombázzák a potenciális ügyfeleket, térjenek át a jobb, kedvezőbb, olcsóbb díjcsomagra. Akkor is megéri, ha a korábbi szerződésben a hűségnyilatkozat felbontják.

Ma egy banknál meglévő hitelt egy másik bank szívesen átvállal, hosszabb futamidővel és korszerűbb hiteltermékkel. Azt mondja, felül kell vizsgálni a berozsdásodott 10 éves banki kapcsolatot, mert a világ pénzügyi konstellációja már jobb lehetőségeket ígér, és biztosít.

A szülőket az iskolák nyílt napra hívják. Azt ajánlják, hogy a gyermeket jobban felkészítik az életre. Öko iskola, művészeti iskola, nyelvi iskola, számítástechnikai iskola, és ezek egy intézményben. Arra kérnek, hogy a szülők felelősen döntsenek, mert egy falusi iskola, de egy kisvárosi iskola sem képes ezeket megadni. Igaz az óvodás barátoktól el kell válni, utcabeliek hónapszámra nem találkoznak, a helyi kapcsolatok lazulnak és szétszakadnak, de ez nem számít, mert ebből az iskolából a továbblépés jobban biztosított, és a gyerek érvényesülése a lényeg.

Ezekben a példákban egy közös dolgot lehet megfigyelni. A hűségről van alapvetően szó vagy a hűtlenségről. Ez ugyanaz, csak más az előjele. Hűség a lakóközösséghez, a faluközösséghez. Hűség egy bankhoz vagy egy telefontársasághoz. Tehát személyekhez és dolgokhoz. A hűség és hűtlenség, egy egyenes pozitív és negatív része.

Érdeemes a hűség-hűtlenség kérdését a Szentírásban megvizsgálni. Gyakorlatilag erről a témáról van szó mindenhol. Pillantsunk a kezdetekre, Isten szövetséget kötött Ádámmal, Noéval, Ábrahámmal, Mózással.

Ádámékkal a szövetség feltétele az volt, hogy legyenek hűségesek az Isten szavához és engedelmesek. Ők hűtlenné váltak, meg-

szegték az ígéretüket, és felnyílt a szemük. Látták, hogy meztele- nek. Másként néztek az engedetlenség, a hűtlenség után önmaguk- ra, világukra, mint annak előtte. Addig Isten szemével néztek, azu- tán már csak a saját látásukkal. Elvesztették az isteni látásmódot. Ezért lett probléma a meztelenség, pedig korábban sem volt rajtuk semmi. Felrúgták a szerződést, aminek a következménye a bűnre való hajlandóság lett.

Az utódaiknál már elhatalmasodott a bűn, olyannyira, hogy Isten vízőzönnel pusztítja el őket, Noé és családja kivételével. Isten látta, hogy a szeretetszövetséget – azt a bizalmi viszonyt, amit Ádámmal kötött – az emberek fölrugták, megszegették. De az Isten a maga ré- széről nem tartotta semmisnek a szeretetszövetséget, ezért válasz- totta ki Noét. Egy kis csapatot meg akart menteni. Mit tesz ezzel a kis csoporttal? Újra szeretetszövetséget köt velük. Újra biztosítja őket a hűségéről, és kiválasztja Noét. Noé a félsivatagi éghajlaton meg- építi a bárkát, mert hitt Istennek. Az emberek Noét bolondnak tar- tották, mert bárkát épített. És azért is, mert közölte velük Isten ítéle- tét. Az Isten Noéval szövetséget köt, mert Isten hűséges a szeretetszövetségéhez. Az özönvíz után megígéri, hogy többet nem lesz vízőzön. De mi történt?

Noé után az emberek megint elfordulnak Istentől, és Isten kivá- laszt egyetlenegy embert a társadalomból, Ábrahámot, akivel meg- újítja és továbbfejleszti a szeretetszövetséget. Ebben a szövetségben Isten három ígéretet tesz: eljön a Megváltó, megkapjuk az ígéret föld- jét, olyan sokan leszünk, mint a tenger fövénye. Isten aztán Mózes- sel is köt szövetséget. Mivel az eddigi szövetségeket az emberek meg- szegték, ezért Isten elküldi Ábrahám utódaiból született Isten-em- bert, Krisztust, aki által az Atya ismét szeretetszövetséget köt az em- beriséggel. Egy új és örök szövetséget.

Tehát Isten egy új szövetséget köt az Üdvözítő által Máriával. Má- riát használja fel arra, hogy szövetséget kössön az emberekkel. Hogy ő vezessen el mindenkit a Krisztussal és Istennel való új szövetségbe.

Kentenich atya a schönstattiaknak elmélyítette ezt az igazságot. Az Isten egy új szövetséget köt a Jézus által Máriával, hogy az em- berek hűtlensége miatt elromlott viszony helyreálljon az Istennel. A Szűzanya feladata és küldetése, hogy az embereket Krisztussal és Istennel való új szövetségbe vezesse. Egy új és örök szövetségbe, ahol az emberek mindig kitartanak Isten mellett.

Szűzanya a mi korunkban más jó utak mellett Schönstattot használja fel arra, hogy az emberek ilyen szeretetszövetséget kössenek újból az Istennel. A Szűzanya látja a mai világot. Látja, hogy a bűnáradat belep mindent. Arra szólít bennünket, hogy mi is építsünk bárkát. Olyan bárkát, mint Noéjé volt. Az a bárka az eleven életet mentette meg.

Az a szövetség, amit a Szűzanya a schönstattiakkal kötött, a hűség sajátos bárkája. Olyan bárka, amelyet számunkra, akik a szövetséget komolyan akarjuk venni, egy biztonságos élettér a mai kor bűnáradatában. Ahol hűségben tudunk élni egész közvetlenül Vele, és a többi emberrel is, akikben az Istent egyre jobban meglátjuk és szeretjük. Olyan bárka, olyan szövetség ez, vagy inkább úrhajó, melyet Isten hozott létre, hogy átvezessen bennünket az örök Atya családi asztalához. Így igazán Isten családjához tartozhatunk. Az Isten családjába bejutás kiváló eszköze Schönstatt. Schönstatt olyan szeretetszövetség, ahol Mária egyedül álló hatékonysággal működik.

Mit kell tennünk ebben a bárkában?

1. meg kell őriznünk a bárka lakóit a bűnáradattal szemben. Tehát a megmaradásról, a hűségről van szó.
2. a bűnáradat alatt nevelni kell magunkat és a többi bárkalakót, hogy
3. a bűnáradat után jogos alapjai és vezetői lehessenek az új nemzedéknek, akik Isten családjához tartoznak a kitartásuk miatt.

A mi schönstatti bárkánk a szentélyünk. Az óbudavári szentélyre gondolunk, és az otthoni háziszentélyekre. Ez körülbelül ugyanaz. A Szűzanya mind a kettőben ugyanazt cselekszi.

A Szűzanya Schönstattal való szeretetszövetsége egész konkrét. Itt is, mint minden szerződésben az egyik fél kötelezettsége és a másik fél kötelezettsége van rögzítve. Elköteleződés, hogy hűek leszünk, kitarunk a szerződésben rögzítettekhez. Mi van rögzítve a schönstatti szerződésben? A Szűzanya 6 ígéretet fogalmazott meg, és 6 elvárást.

Az első ígéret: „...szívesen idetelepszem közétek, és bőkezűen osztok adományokat és kegyelmeket...” ez azt jelenti, hogy velünk fog lakni és uralkodni, és a családunk gazdagon élvezheti adományait és kegyelmeit.

A második ígéret: „...magamhoz vonzom az ifjú szíveket...” Tehát itt a gyerekeinkről van szó. Megtapasztaltuk: képtelenek vagyunk őket jól nevelni, normális, krisztusi emberré. Mi nem, de a Szűzanya magához vonzza a gyerekeinket. Nem engedi őket elveszni, hanem képessé teszi az Istenhez és egymáshoz való hűségre. De nemcsak nekik fiatal a szívük. Mi is akarunk fejlődni, egy kicsit jobbá válni. A mi keményedő szívünket is megfiatalítja. Az ígéret erre is vonatkozik.

A harmadik ígéret: „...nevelem őket...” Gyakran gyámoltalanul állunk a gyermekeink gondjaival szemben. Következetlenek vagyunk, indulatosak, sokszor még az is eszünkbe jut, hogy a Jóisten hová tette a szemét, hogy ezeket a gyerekeket ránk merte bízni. Megéljük folyton a nevelésünk csődjét, de nemcsak a gyerekünkkel szemben, hanem magunkkal szemben is. Ekkor a Szűzanya azt mondja, nevellek benneteket. Azaz növelem benned a jót. Ez csak jó lehet. De hogyan és mivé akar nevelni minket?

A negyedik ígéret erről szól: „...hasznos eszközökké váljanak...” Isten országa számára. Isten kezébe illő ásvá válni. Vele az egész földet képesek vagyunk porhanyósabbá, termékenyebbé tenni.

Az ötödik ígéret elmondja, hogy hol és miért: „...a kezemben...”, hogy nagy dolgokat vigyek velük végbe! Tehát nem mi cselekszünk, hanem Mária eszközévé válunk. A Szűzanyának egy a célja, hogy minden eszközzel, ami, vagy aki rendelkezésére áll, építse a krisztusi világot. És ez a mű csak természetes, hogy nagy lehet. Mik ezek a nagy dolgok?

A hatodik ígéret ezt mondja el. A Szűzanya azt ígéri itt először, hogy kialakítja közreműködésünkkel bennünk az új embert, és új közösséget formál. Másodszor, hogy mi megmentjük a „Nyugat” üdvtörténeti küldetését. Harmadszor, hogy felépítünk egy föderatív, tehát szoros szövetségi elven működő apostoli világszövetséget.

Azt hiszem, érezzük ezeknek az ígéreteknek az hallatlan horderejét. Három külön előadás-sorozat is kevés ennek kifejtésére. Csak villantásnyira a Nyugat üdvtörténetéről. Itt Európa keresztény népeiről van szó. A hűségről az egyházatyákhoz, Szent Benedekhez, Szent Ferenchez, az Árpád-házi szentekhez, Szent Ignáchoz, Kempis

Tamáshoz, Bosco Szent Jánoshoz, Batthyányi Strattmann Lászlóhoz és még sokakhoz. Európa lelkéhez. Itt arról van szó, hogy az új krisztusi ember új közösséget alkot, új társadalmat, Istenhez hű alaptörvényű társadalmat épít a Szűzanyával.

Itt Magyarországról van szó, arról a megújulásról, ahol a Szűzanya szentélyeiben kiformálódott új emberek szent családszigeteket képeznek, amelyek országokká majd kontinensé fonódnak össze, és nem csak élhető társadalmat alkotnak, hanem felbuzog bennük az élet, az Élet. Ehhez egyesíteni kell Kentenich atya álma szerint az összes értéket, amely az egyházban fellelhető. Aprólékos, hűséges, hősi munkáról van itt szó. Ekkor megértjük Jézust, aki azt mondta: Isten országa (uralma) nem itt vagy ott van, hanem köztetek.

Sziget, bárka, vagy egy úrhajó, de lehet harci anyahajó is, ez mindegy. Ezek képek, de kifejezik a hűséges eltökéltségünket. Ezen a szigeten, bárkán, csathajón növekszünk és válunk alkalmassá, hogy az Isten országában hasznos eszközök legyünk.

És most nézzük az elvárásokat. Mit kell tennünk, hogy a Szűzanya ígéreteit elnyerhessük? Itt is 6 elvárás van, ami alapvetően a nevelésünkre, önnevelésünkre vonatkozik.

Az első elvárás: *„...Bizonyítsátok be először, hogy valóban szerettek, hogy komoly a szándékatok!...”* A Szűzanya szövetséget akar velünk kötni, és nagyra értékeli, és szüksége van arra a kevésre is, amire képesek vagyunk. Amit adni tudunk. Ez azt jelenti, hogy mindig újra bizonyítanom kell, hogy még mindig komolyan veszem. Persze, nemcsak szóval, hanem tettekkel is. A bizonyítás azt jelenti, hogy hűséges vagyok a szerződéshez. Nem adom fel, ha nehéz. Kitartok.

A második elvárás: *„...az önmegszentelődést követelem meg tőletek...”*

Vagyis a házastársammal együtt teljes erővel törekednünk kell a keresztény házasság-eszmény, a schönstatti házasság- és család-eszmény megvalósítására. Ez a bázis, ez a kommandó alapsejtje, ez a bozótharcosok kiképző tábora. Mi nem lehetünk pancserok. Kentenich atya tanítása szerint lágerképesé kell válnunk. Láger a világ. Szögesdrótok között és őrtornyok vakító reflektorai között a magunk bunkerét kiépíteni. Ismerni kell a világot és magunkat. És Szűzanyánk kezét el nem engedve bátran indulni a bevetésre.

A harmadik elvárás: *„...a magatokkal szemben támasztott követelményeket... a legmagasabbra fokozzátok...”* Mi a legmagasabb követelmény? Ez állapotunktól függően lehet más és más. Például: munkámat a lehető leglelküismeretesebben végzem, a házastársamra odafigyelek, igyekszem a legjobban érteni, ugyanígy a gyerekekhez, nem engedek a nagy eszményeimből, még akkor se, ha annak karikatúrájának érzem magam. Nem adom fel a nehézségek elviselését, megoldását, újra és újra próbálkozok, hiszem, hogy rátalálok a jó útra. A szenvedést nem Isten csapásaként élem meg, hanem keresem az értelmét, és áldozatként értékelem.

A negyedik elvárás: *„...a hűséges és még hűségesebb kötelességteljesítés...”* Az utolsó lehetünk ragaszkodunk az eszményeinkhez. Nincs redukció, Michelangelo is kemény véséssel formálta ki az alaktalan márványtömbből Dávidot. A hűség Istenhez és egymáshoz fájhat és fáj is.

Az ötödik elvárás: *„...a buzgó imaélet...”* ez a véső a Dávidhoz. Nem elég a kalapács és a bivalyerő. Belső erő kell. Isteni, Istentől jövő. Csak az ima képes becsatornázni ezt. Szüntelenül kell imádkozni, és szüntelenül erősít minket az Isten. Szűzanya a nagy nevelőnő ebben is. Igaz hogy nem értett mindig mindent, de el-elgondolkodott és minden gondolata, cselekedete Jézusra irányult. Ezért lett erős asszony, a leghatalmasabb a teremtmények között, még a mennyei seregek vezére, Szent Mihály is királynőjének tartja.

A hatodik elvárás: *„...gyarapítsátok hát szorgalmasan a kegyelmi tőkét!...”* ez azt jelenti, hogy minden erőfeszítésünket, áldozatunkat, amivel a követelményeket teljesíteni igyekszünk, a kegyelmi tőkébe helyezzük, hogy a Szűzanya használja arra, amire akarja. E mögött a gondolat mögött az húzódik, hogy minden erőfeszítés, felajánlás, szenvedés olyan eszköz, ami magunk, sőt mások számára hasznos és segítség. A Szűzanya az áldozatok összegyűjtője, Ő a bankos, a mennyország kincstárának kezelője, aki kamatoztatja, szétosztja, és jó célra forgatja ezeket. Ha Ő kér valamit Jézustól, azt biztos megkapjuk, Ő a Fiú gyengéje, neki nem tud ellenállni a Királyok Királya. Hűséges gyarapításról van itt szó. És a legkisebb áldozatunkat is kipótolja Szűzanya, és ezért képessé tesz minket, az önmagunkat fölülmúló cselekedetekre.

Befejezésül a 119. zsoltár 33–35 versét idézzük:

*Mutasd meg, Uram, parancsaid útját,
annak követése legyen jutalmam.
Adj értelmet, hogy megtartsam törvényedet,
s kövessem egész szívemből!
Vezess az úton, amelyet te szabtál,
mert tetszik nekem.*

Nekünk is nagyon tetszik a schönstatti út, az Istennel való szeretetszövetség útja és hűek maradunk!

Hűség Szűzanyánkkal

A szenvedésben való hűség

Ha valamilyen szenvedés nincs jelen az életünkben, akkor nem válhatunk szentté. Miért? Mert különben mindig menekülésben vagyunk. Félünk a fájdalomtól. Ha félünk attól, hogy a társam fájdalmat okozhat, akkor mindig sötét utakat járunk. Akkor készek vagyunk arra, hogy elítéljük a társunkat. Hamarosan egyéb dolgokat keresünk, amelyek boldogítanak bennünket. Állandóan öngazolást keresünk. Ha azt mondjuk, hogy a szeretet fájhat, akkor a szeretet fájhat. Pont. Viszontlátásra. És a társunk mögött megtaláljuk a mennyei Atyát. Tehát testi fájdalmakra szükségünk van. És bizonyos veszélyre is szükségünk van. Fájdalmasabb a lelki fájdalom, mint a fülfájás. Egy gyerek rossz útra tér. Mit tegyek ebben a helyzetben. Szenvedek. És ezt a szenvedést odaajándékozom a Szűzanyának a gyermekemért. A szenvedés marad tovább. De a szívemben jószág van. A Szűzanya ezt megélte, amikor Jézus elkezdett nyilvánosan fellépni. Az első pillanattól kezdve megjelentek a nehézségek az írástudókkal és a farizeusokkal. És ők voltak a hatalmasok. A Szűzanya ezt látta. Mivel nem volt vak, ezért tudta, hogy ennek milyen következményei lesznek. Veszélyben látta a gyereket, és elfogadta ezt. Látta a helyzet mögött a Jóistent. Így lett ő szent. És így válunk mi is szentté.

Hűség a Szentélyhez

Mária a mi Anyánk és Királynőnk. Szűzanyánk összekötődik a Szentéllyel. Ez azt jelenti, hogy ha a szentélybe megyünk, akkor találkozhatunk vele, és ott találjuk a sok imát és áldozatot, amit a többiek a Szűzanyának odaadtak. Még egyszer, most egyszerűbben. Ott sok ember odaajándékozta a Szűzanyának az áldozatát. És azt mondják, hogy Szűzanya, ezt neked ajándékozom a családomért, a többiekért. Azokért, akik a háziszentélyükkel idekapcsolódnak. Ez egy nagyon szép gondolat. Hogyha mi a háziszentélyünkben vagyunk, akkor tudjuk, hogy ez a háziszentély az óbudavári Schönstatt-szentéllyel összekapcsolódik. És sokan vannak, akik az óbudavári Schönstatt-szentélybe ajándékozzák az áldozataikat. És a Szűzanya rátekin ezekre az áldozatokra. Rátekint arra a sok emberre, akik

megmutatják neki, hogy szeretik őt. Emiatt a szeretet miatt ajándékoz ő meg bennünket. És mi válaszolunk. Tehát ha valami nehezünkre esik, akkor ezt odaajándékozuk a Szűzanyának a többi házért, amelyek a Szentélyvel kapcsolatban vannak. Tehát ha a házastársunk nehézségeket okoz nekünk, ha nem azt csinálja, amit mi akarunk, akkor, ha nem elég engedelmes... Mit csinálunk? Akkor ezt odaajándékozuk a Szűzanyának a Szentélybe, és a háziszentélyből odaajándékozuk az óbudavári Szentélybe, és akkor a mi áldozatunkra való tekintettel, a Szűzanya megáldja a többieket.

Ez azt jelenti, hogy a Szűzanya elviszi magának a kegyelmi tőkébe a hozzájárulásokat, elég az, hogyha azt mondjuk, hogy igen. Néhány szögletes zárójel, hogyha egy pap a családoknál dolgozik, akkor ő egy szegény ember. Mert a Szűzanya úgy neveli őt, mint ahogy a családokat neveli. És a családokat szigorúan neveli. Olyan emberek vannak mellette, akik fájdalmat okoznak neki. Hogy akar egy pap a családoknak valamit mondani, hogyha körülötte csak kedves emberek vannak? Hogyha remete lenne, akkor szép élete lenne. Esetleg akkor a démonokat küldené oda neki a Jóisten, hogy bosszantsák. Aki a családoknál dolgozik, annak nincs szüksége démonokra, ő szentté válik a környezete által is. Tehát egy kettős vonulat van. Itt van a szent hely, a háziszentély és a Szentély, és ehhez a helyhez kötődik a Szűzanya működése.

Szűzanyánk közelségét megélni

Tehát ez a folyamat, hogy a Szűzanyának ajándékozok valamit a kegyelmi tőkébe. És figyeljenek, akkor megélem azt, hogy a Szűzanya egészen közel van. Ez történik a Szentélyben, Schönstattban. Ott odaajándékozuk a Szűzanyának a belső szabadságért való küzdelmünket. A Szűzanya azt mondja a Szentélyben, hogy bizonyítsatok be először, hogy valóban szerettek engem. Hogy komolyan gondoljátok. Ez a szabadságnak egy tette. És most jön a válasz. Kentenich atya beszámol Szent Péter élményéről a Tábor hegyén. Amikor Péter a Tábor-hegyén látta az Úr dicsőségét, akkor azt mondta: Jó itt lenni. Itt akarunk maradni. És akkor Kentenich atya hozzáteszi, hogy nem tudnánk ezt mi is itt elérni? Hogy minden ember, aki idejön, azt élje meg, hogy a Szűzanya közel van. És hogy azt mondják, hogy jó nekünk itt lenni. És hogy a Szűzanya kinyilvánítja a dicsőségét, és megajándékozza őket a lelki otthonossággal.

Most hasonlítsuk össze a folyamatot azzal, amit Medjugorjében figyelünk meg. Az emberek ott az Istennel egy mélyebb kapcsolatot kapnak ajándékba. Mély találkozást élnek meg a Szűzanyával. A bűnbánat szentségében egy mélyebb találkozást élnek meg az Úrral. Vagy megélik az Oltáriszentségben egy mély találkozást az Úrral. Vagy a Szűzanya megjelenésénél megélik, hogy a Szűzanya itt van, és nála elrejtve érzik magukat. És szeretnének ebben megmaradni. És most figyeljük meg, hogy van ez a Schönstattiaknál. Arra nézünk, amit most éppen hallottunk, a Szűzanya azt mondta, bizonyítsátok be először, hogy valóban szerettek engem. Elvárom, hogy valamit tegyetek. Elvárom, hogy a belső szabadságotokért harcoljatok. Elvárom, hogy Isten szent akarására igent mondjatok. Elvárom, hogy az eszményetek irányába törekedjete. És akkor szívesen letelepszem ide közétek. És akkor magamhoz akarom vonzani az ifjú szíveket. Vagyis a Szűzanya elvár valamit, az életszentségre való törekvést várja el tőlünk. A lélektani oldaláról nézve ez azt jelenti, hogy a belső szabadságra való törekvést várja el tőlünk, és akkor mondja, ide akarok jönni hozzátok.

Érzik a különbséget Medjugorjéhez képest? Ott Medjugorjében a Szűzanya, mint a jó anya és a nagy királynő odajön a gyerekeihez, és ajándékot ad a gyerekeinek. Odaajándékozza a belső gyógyulást, mélyebb kapcsolatot a Jóistenhez, azt a megtapasztalást, hogy itt jobban tudok imádkozni. Megajándékozza őket a vele való találkozással. A Szűzanya odajön a gyerekeihez, ahogy egy anya odamegy az ő kisgyerekeihez. És a gyerekek erőt kapnak és biztonságban, rejtettségben érzik magukat. A Szűzanya a Schönstatti Szentélyben másképp viselkedik. Elvár valamit. Bizonyítsátok be először, hogy valóban szerettek engem. Akkor odaajándékozom nektek a szívemet. És mi ezt megéljük, odaajándékozunk a Szűzanyának – tőlünk telhetően amennyire csak lehet – a szentségre való törekvésünket. S akkor ő odafordul hozzánk. Nem azért, mert mi ennek az oka vagyunk, hanem azért, mert szeretne bennünket nevelni.

Mária munkatársának lenni

A schönstatti Szűzanyával való kapcsolatunk nem kereskedelem, hanem ez egy szövetség. A Szűzanya azt mondja, hogy komolyan veszek téged. Ajándékozhatok neked valamit. Együttműködünk. Egymáshoz tartozunk. Te megajándékozol engem, én pedig megajándékozlak téged.

Hogyha most összehasonlítjuk a két zarándokhelyet, akkor az egyik oldalról azt figyelhetjük meg, hogy a Szűzanya ajándékozik. A másik oldalról azt figyelhetjük meg, hogy a Szűzanya azt mondja, hogy egy szövetséget szeretnék veled kötni. Egész közel vagyok hozzád, szemben vagyok veled. Azt mondja, szükségem van rád. Azt mondja, hogy dolgozz velem együtt. Azt mondja, hogy te értékes vagy számomra. Ehhez a teológiai alap a Krisztus misztikus testében való összeköttetés. Tehát mi keresztények imádkozhatunk, áldozatot hozhatunk egymásért, mert Krisztusban összekapcsolódunk. Látják, mint mindnyájan ezen a helyen, Krisztus misztikus testének a tagjai vagyunk. S egyik a másikért tehet valamit. Mert Krisztusban egyik vagyunk. És pontosan e realitást akarja a Szűzanya serkenteni, beindítani, aktiválni. Ez a különbség a többi zarándokhelyhez. Nemcsak olyan értelemben vagyunk Isten gyermekei, hogy a Jóisten meg szeretne bennünket ajándékozni, hanem Krisztusban az ő munkatársai is vagyunk. Ez valami más. És ez életre kel Schönstattban. A Szűzanya mellettünk áll, és azt mondja, értékes vagy számomra. Vagy mint menyasszonya, vagy mint eszköz állunk Krisztus mellett. A Szűzanya mellett állunk, és ők azt mondják, hogy valakinek szüksége van ránk. Vagyis a Szűzanya nem csak azt a valóságot eleveníti fel, hogy az ő gyermekei vagyunk, hanem azt mondja, szükségem van rád. Gyere az oldalamba, segíts nekem. Mi ketten együttműködünk. Hogyha ezt most alkalmazzuk a házasságainkra, családjainkra, akkor ez azt jelenti, hogy odajövök hozzátok, szükségem van rátok, mint házaspárra, szeretném, hogy mint házaspár a házatokban adjatok nekem egy helyet. Szeretnék nálatok lakni. És akkor a gyermekeim vagytok. De a munkatársaim is vagytok. Tehát itt van a mi zarándokhelyünknek az eredeti alakzata: a Szűzanya a munkatársainak nevel bennünket. Nagyobb szabadságra nevel minket. De mindig számít a mi együttműködésünkre. És egy további pont, mivel ezt nem tudjuk rendesen, mert újra meg újra csődöt mondunk. Mosolyog a Szűzanya és azt mondja: „most gyere, kézen foglak”, vagyis amit teszünk és amit neki ajándékozunk, azt is odaajándékozva nekünk. És közben mosolyog. Az emberi szeretetnél is így van. Ez a szeretetszövetségnek az elve. Mindenki ajándékozik, és mindenki kap. Szövetségben élünk. Ez a mi gondolatunk, ezzel élünk. Hogyha odajövünk a Szentélybe, akkor ő azt mondja, mit kapok? És akkor azt mondjuk, igen, és mi mit kapunk? Vagy másként, hogyha a Szen-

télybe jövünk, akkor nem azt mondjuk először, hogy kérem, bejövünk a Szentélybe, és azt mondjuk, mit ajándékozhatok neked. A Szűzanya most nem emeli föl a mutatóját, és nem mondja, ezt vagy ezt akarom tőled. Hanem ő azt feleli, mi azt mondjuk, hogy mit ajándékozhatok neked. S mosolyog, és azt mondja, igen, és mit ajándékozhatnék én teneked. Így kölcsönösen megajándékozunk egymást. Ez Schönstatt. Kölcsönösen ajándékozunk.

Ez a schönstatti szeretetszövetség. A Szentély a nevelés helye, az a hely, ahol a Szűzanya egy szabad embert nevel. Aki a Szentélyből kijön, az fölgyűri az ingujját. Nemcsak azt mondja, nagyon szép volt, a Szűzanya mindent ajándékozott, amit kértem tőle, minden jó és olyan kedves. Nem, nem. Aki a Szentélyből jön, mondja, megajándékoztuk egymást, és most továbbra is meg fogom a Szűzanyát ajándékozni. És föltűri az ingujját, hazamegy, és kitakarítja a lakást. Hazamegy, és azt mondja a feleségének, te az egész világ legszebb asszonya vagy, és a feleség megfőzi a világ legfinomabb vacsoráját.

